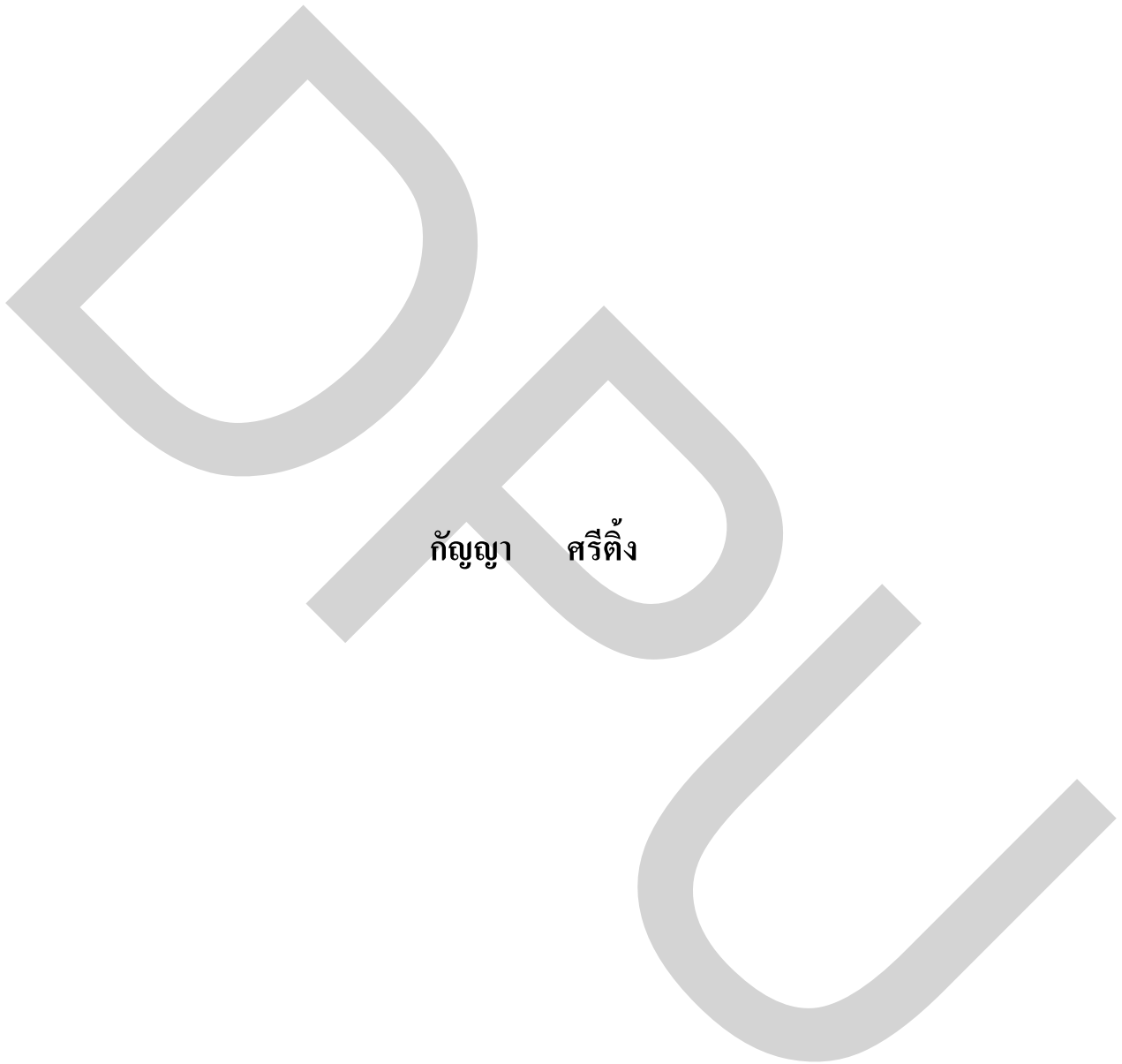

การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2556

**A Study of a Variety of Learning Management for Learners Development
in Klai Kang Won Palace Community Education College**

Kanya Sriting

**A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Administration Program**

Department of Educational Management

College of Education Science, Dhurakij Pundit University

2013

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และอาจารย์โชติ แยมแสง ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณและ จารึกพระคุณนี้ไว้ในความทรงจำอย่างมิรู้ลืมเลือนว่า ความสำเร็จในครั้งนี้เกิดขึ้นได้ด้วยความกรุณา จากท่านอาจารย์ นอกจากนั้นขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการอื่นๆ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ในการแก้ไข และให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ที่มีส่วนร่วมทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลที่ให้ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือในด้านข้อมูล ซึ่งได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม และช่วยประสานในการเข้าถึงข้อมูลในวิทยาลัย ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความช่วยเหลือ และขอขอบพระคุณอย่างสูงจากใจจริง

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่อาจมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดามารดาที่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูให้การศึกษา ตลอดจนครูบาอาจารย์และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

กัญญา ศรีตั้ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๖
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตงานวิจัย.....	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....	25
2.3 บริบทของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล.....	32
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	43
3.1 ประชากร.....	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	44
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
3.5 การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์งานวิจัย.....	46
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนา คุณภาพเรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล.....	48
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล.....	54
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	57
5.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	59
5.3 อภิปรายผลการวิจัย.....	59
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	62
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	69
ประวัติผู้เขียน.....	76

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล.....	48
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้.....	49
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน.....	50
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการนิเทศการจัดการเรียน.....	51
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการประเมินการจัดการเรียนรู้.....	52
4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้.....	53
4.8 จำนวนความถี่ข้อมูล ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล.....	54
4.9 จำนวนความถี่ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล.....	56

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ภาพแสดงลำดับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....	19
2.2 ภาพแสดงแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.....	24
2.3 ภาพแสดงโครงสร้างการบริหาร.....	37

หัวข้อสารนิพนธ์	การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัย การอาชีพวังไกลกังวล
ชื่อผู้เขียน	กัญญา ศรีตั้ง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลจำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่าการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยวังไกลกังวล ทั้ง 5 ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แยกเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยของตามลำดับดังนี้ การจัดทำแผนการเรียนรู้มีลำดับสูงสุด รองลงมาคือ การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนการประเมินการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ และมีลำดับต่ำที่สุดคือ การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ปัญหาของการจัดการเรียนรู้รูปแบบของกระบวนการยังไม่ชัดเจนและยังไม่สามารถประเมินหรือวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ข้อเสนอแนะ ควรปรับปรุงรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจน เพื่อนำมาบูรณาการการเรียนการสอนให้สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Thematic Paper Title	A Study of a Variety of Learning Management for Learners Development in Klai Kang Won Palace Community Education College
Author	Kanya Sriting
Thematic Paper Advisor	Professor Dr. Paitoon Sinlarat
Department	Educational Management
Academic Year	2012

ABSTRACT

This research aimed to study about a variety of learning management for learners development and to study about problems and suggestions at Klai Kang Won Palace Community Education College. 73 in-service teachers in Klai Kang Won Palace Community Education College were the subjects of this study. The research instrument for this study was a questionnaire. The research found that learning management at Klai Kang Won Palace Community Education College was qualified orderly as follows: 1) Lesson plans 2) Applying and using the processes of learning management in teaching and learning and assessment and evaluation 3) Supervision in learning management and 4) Improving plans and the processes of learners learning management. The suggestions of this study were to improve about processes of learning management which enable assessment and evaluations on the learners learning are accomplished.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ มากมาย เช่น การติดต่อสื่อสาร คมนาคม การแพทย์ การศึกษา เป็นต้น สาเหตุหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็คือ ผลการพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ชีวิตแต่ละบุคคลจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ นานา และจะต้องพยายามแก้ไขปัญหาเพื่อปรับปรุง พัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น การพัฒนาสังคมไทยท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในแง่บวก และแง่ลบ การพัฒนาคุณภาพของคนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเท่านั้น จึงจะเอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะ และความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะต่างๆ ของคนที่เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2550-2559) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยที่พึงประสงค์ในอนาคต คือ การมุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ” และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน และได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคนและสังคมไทยเชิงปริมาณ คือ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยคนไทยเป็น 10 ปี

สังคมไทยในอดีตถึงปัจจุบันมีปัญหาหลายประการ เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียมกันในการได้รับสิ่งที่มีประโยชน์ การเอารัดเอาเปรียบ การทุจริต การเชื่อถือโซกลางหรือวัตถุต่างๆ อย่างไร้เหตุผล ประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ เหล่านี้มักกล่าวโทษว่าระบบการศึกษาเป็นต้นเหตุ ถึงขั้นกล่าวว่าการศึกษาไทยมีสภาพถึงขั้นวิกฤตต้องเร่งแก้ไขโดยด่วน

รุ่ง แก้วแดง (2543) ได้กล่าวถึงภาวะวิกฤติของการศึกษาไทยว่า การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สังคม และประเทศ เมื่อต้องเผชิญกับกระแสความคาดหวังของสังคม ที่จะให้การศึกษา มีบทบาทในการเตรียมคนให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในสังคมโลกด้วยแล้ว ก็ยิ่งเห็นสภาพความสับสน ความล้มเหลว และความล้าหลังที่เป็นปัญหาของการศึกษามากขึ้น และวิกฤติที่สำคัญของการศึกษานอกจากนี้อาจกล่าวถึงได้อีกคือ

วิกฤติของผู้เรียน มีความทุกข์เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ต้องจำใจเรียนสิ่งที่ไกลตัว ต้องสร้างจินตนาการด้วยความยากลำบาก และต้องท่องจำตลอดเวลา ขาดการเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากการเรียนมาใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดความสับสน ผลที่เกิดขึ้นคือ มีเจตคติทางลบต่อการเรียน และเป็นปัญหาของสังคม เช่น ฆ่าตัวตาย เป็นคนเกรงหนีโรงเรียน สร้างปมเด่นในทางที่ผิด และคิดยาเสพติด และนอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงวิกฤติของการศึกษาไว้อีกว่า นับตั้งแต่ประเทศไทยนำรูปแบบการศึกษาแผนใหม่จากประเทศตะวันตกเข้ามาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้จัดการศึกษาแบบรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางมาโดยตลอด การกำหนดหลักสูตร ตำรา และภาษาที่ใช้ในการสอนล้วนกำหนดโดยส่วนกลางทั้งสิ้น ก่อให้เกิดปัญหาสะสมมาจนถึงปัจจุบัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 1 มาตรา 8 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่า เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง หมวด 4 มาตรา 23 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม แต่ละระดับการศึกษาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และมาตรา 24 ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ใช้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ผสมผสานความรู้อย่างสมดุล ปลูกฝังคุณธรรม ค่าความนิยมที่ดีงาม จัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางมีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่นกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาดีแก่เยาวชนได้ครบถ้วน พอเหมาะกันทุกด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้า การทำให้บุคคลมีปัจจัยหรือมีอุปกรณ์สำหรับชีวิตอย่างครบถ้วนเพียงพอ ทั้งในสาขาความรู้ส่วน ความคิดวินิจัย ส่วนจิตใจและคุณธรรมความประพฤติ ส่วนความขยัน อดทน และความสามารถ ในอันที่จะนำความรู้ ความคิดไปใช้ปฏิบัติงานด้วยตนเองให้ได้จริงๆ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข ความเจริญมั่นคง และสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและบ้านเมืองได้ตามสมควรแก่ฐานะด้วย

การศึกษาที่มีความเคลื่อนไหวในการสอนให้นักเรียนได้คิดทำให้เกิดแนวคิดเรื่องการสอนให้ “คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น” และการสอนให้คิดตามแนวพุทธศาสตร์ ได้แก่ “การคิดอย่างถูกวิธีตามหลักโยนิโสมนสิการ” ปัญหาคุณภาพด้านการคิดระดับสูง จึงเป็นที่มาของการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการคิด (ทิตินา แคมมณี, 2544)

การที่จะทำให้เด็กหรือคนในประเทศเป็นคนที่มีคุณภาพคือ ดี เก่ง และมีสุขนั้นควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็ก การศึกษาจึงมีส่วนสำคัญในการดำเนินการเกี่ยวกับการคิด การคิดจึงได้ถูกระบุเป็นสาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษา ดำเนินการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา สุมน อมรวิวัฒน์ (2541, น. 325) กล่าวว่า การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการคิดยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงเน้นเนื้อหา ความรู้ ความจำ มากกว่าการฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในชีวิตตนเอง และความเห็นของ สมพงษ์ จิตระดับ (2537, น. 9) กล่าวว่า การสอนของครูยังเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ครูยังมีความสำคัญและเป็นผู้กำหนดทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่ นักเรียน ทำให้นักเรียนขาดทักษะที่สำคัญในเรื่องการคิด ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงความคิดของตนเอง โดยการวิเคราะห์ การสรุปการแสดงความคิดเห็น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ยิ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนในทุกระดับชั้นเรียนขาดเป็นอย่างมาก และจากรายงานการวิจัยและพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยของกรมวิชาการ (2543) สรุปว่า จุดที่ควรเพิ่มให้มากขึ้นในการจัดการเรียนการสอน คือทักษะการคิด ทักษะการเขียน ความขยันและความอดทน

ทักษะการคิดเป็นคุณลักษณะที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยที่คิดอย่างมีเหตุผลมีการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีหลักฐานที่เชื่อถือได้จะนำไปสู่การสรุปและตัดสินใจว่าสิ่งไหนควรเชื่อ จะทำอะไรหรือไม่ทำอะไรได้เป็นคนมีเหตุผล นำไปสู่พฤติกรรมที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อผู้เรียนได้รับการส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีจะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสามารถในการคิด สามารถประมวลสรุปข้อมูล วิเคราะห์ วิเคราะห์ จับประเด็นในการพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งจะส่งผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นประชากรที่มีคุณภาพ

การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้อันได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกัน ตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน การทบทวนหลักการจัดการเรียนรู้ ควรเริ่มจากการทบทวนและปรับแต่งความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการเรียน โดยต้องถือว่าแก่นแท้ของการเรียนคือการเรียนเป็นสำคัญ

ครูต้องคำนึงถึงหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ การเรียนจำเป็นต้องทำความเข้าใจและศึกษาข้อมูล อันเป็นความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และหาวิธีสอนที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนนั้นให้บรรลุถึงศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ จากข้อมูลที่เป็นวิกฤติทางการศึกษา และวิกฤติของผู้เรียนอีกประการหนึ่ง คือการจัดการศึกษาที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติในชีวิตจริง ทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน คุณค่าของการเรียนรู้คือการได้นำสิ่งที่เรียนรู้มานั้นไปปฏิบัติให้เกิดผลด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่นักวิชาการหลายท่านได้เสนอวิธีการเรียนรู้ไว้ เช่น การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้กิจกรรมกลุ่ม การเรียนรู้แบบแก้ปัญหา เป็นต้น การจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่เน้นปัญหาเป็นฐานมีลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมอีกวิธีหนึ่งในการพัฒนาทักษะการคิด

นักเรียนไทยกำลังประสบปัญหาในการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ปัญหาดังกล่าว เกิดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูในปัจจุบัน ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ เพราะกระบวนการเรียนรู้อยู่เน้นการให้ความรู้แบบครูคอยป้อน ด้วยการให้ผู้เรียนจำ ทำ ใช้ มากกว่าการสร้าง และพัฒนา การสอนของครูส่วนใหญ่ยังมีลักษณะการให้ความรู้ มากกว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ แก้ปัญหา รู้จักวิธีแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (ไพฑูริย์, 2543 อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูประสบปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน กล่าวคือ ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับกระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด รวมทั้งรูปแบบวิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด ทำให้ครูขาดความมั่นใจ และประสบปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน (Erwin, 1993, ทิศนา, 2546)

ในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทย เนื่องจากครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ วิธีการหรือขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำไปพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
2. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

1.3 ขอบเขตในการวิจัย

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จำนวน 73 คน

1.3.2 ตัวแปรงานวิจัย การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ประกอบด้วย

1. การจัดทำแผนการเรียนรู้
2. การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. การนิเทศการจัดการเรียนรู้
4. การประเมินการจัดการเรียนรู้
5. การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป
2. นำปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลเพื่อแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การกำหนดวิธีการ การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ตามกระบวนการของการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลมีความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์และ

หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสารภาพความเป็นจริง หรือ สิ่งสำคัญ

การจัดทำแผนการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีขั้น มีตอน ซึ่งผู้สอนเป็นผู้ออกแบบและเตรียมการสอนล่วงหน้า โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการ เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และคิดวิเคราะห์ได้

การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผู้สอนนำแผนการ เรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนประสิทธิภาพ อย่างเต็มที่

การคาดหมาย (Expectation) หมายถึง วัตถุประสงค์กว้างๆ เป็นแนว ความคิดหรือการ สร้างภาพกว้างๆ เกี่ยวกับบทเรียนขึ้นมา ครูจะต้องมีความยืดหยุ่นที่จะ ปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์นี้ ไปตามสถานการณ์ จึงจะมีประสิทธิภาพ

สิ่งล่อใจ (Enticement) หมายถึง กิจกรรมที่จะสามารถชักชวนให้ผู้เรียนสนใจจะเรียนรู้ อาจจะทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้วีดิโอ การเล่าเรื่องสั้น การจัดตกแต่ง ห้องเรียน การใช้ เสียงประกอบ ใช้อารมณ์ขันหรือการสาธิตให้ดู

การเข้าร่วมกิจกรรม (Engagement) หมายถึง การช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจใน บทเรียน โดยอาจจะเป็นการนำเสนอหน้าชั้น การสาธิต หรือการทำกิจกรรมร่วมกัน

การอธิบาย (Explanation) หมายถึง การที่ได้ช่วยกันพิจารณาวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้จน เกิดความเข้าใจ แล้วก็จะในช่วงที่ผู้เรียนจะมีการอภิปรายร่วมกันในการอธิบายแนวความคิดหลัก ต่างๆ

การค้นหา (Exploration) หมายถึง การช่วยผลักดันให้ผู้เรียนพิจารณาความรู้ และ ประสบการณ์ที่มีอยู่ นำมาเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของชั้นเรียน การทำกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นสิ่ง สำคัญในการเรียน และสิ่งนี้จะดึงดูดความสนใจ

การขยายความ (Extension) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ ของตนมาปรับ ใช้กับสถานการณ์ต่างๆ รู้จักหาคำตอบต่อคำถาม

หลักฐาน (Evidence) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนความรู้ ความคิดของตน ออกมาทางการเขียนที่มีใช้การทำข้อสอบ ผู้เรียนจะต้องเขียนผลลัพธ์ของ การทดลองเพื่อฝึกการ จัดระบบความคิด และเชื่อมโยงความคิดกับความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ที่มี

การนิเทศการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำ และการ ปรับปรุง เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

การประเมินการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การรวบรวมข้อมูล และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เป็นกระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่

การปรับปรุงแผน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนสภาพของแผนที่มีจุดด้อยให้เป็นที่ไปในทางที่ดีขึ้น โดยให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการ

พัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนคุณลักษณะที่มีจุดด้อยให้เป็นที่ไปในทางที่ดีขึ้น โดยให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้มีความรวดเร็วตรงตามความต้องการ

การแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง ครูวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลมีความรู้เพียงพอ เพื่อส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถนำปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้มาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

ครูปฏิบัติการสอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ตามกระบวนการของการจัดการเรียนรู้ คือ

1. การจัดทำแผนการเรียนรู้
2. การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. การนิเทศการจัดการเรียนรู้
4. การประเมินการจัดการเรียนรู้
5. การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวางกรอบ ระเบียบวิธีวิจัย ตามลำดับต่อไปนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

2.1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

2.1.2 ประวัติความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้

2.1.3 กระบวนการ/ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

1) การจัดทำแผนการเรียนรู้

2) การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้

3) การนิเทศการจัดการเรียนรู้

4) การประเมินการจัดการเรียนรู้

5) การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

1) ความหมายการคิดวิเคราะห์

2) ความหมายทักษะการคิดวิเคราะห์

3) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

2.2.2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1) การจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม

2) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

3) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ

4) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย

5) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย

2.3 บริบทของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบด้าน “การจัดการเรียนรู้” นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของ ครู และบทบาทของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมาย ของการเรียนรู้ ดังสาระที่ ทิศนา แคมมณี (2544) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคล ทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของตัวเอง

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความ เข้าใจ ความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้น ครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียน ใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจ สิ่งต่างๆ

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกัน อาจคิดได้หลายแง่ หลายมุมทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคม ขอมรับด้วย ดังนั้น ครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ

4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้ที่เบิกบาน เพราะหลุดพ้นจาก ความไม่รู้ นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนุก ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้ เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิด ความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึง ควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จัก

6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิด โอกาสให้ ผู้เรียนได้รับรู้ผลการพัฒนาของตัวเอง

จากความหมายของการเรียนรู้ที่กล่าวมา ครูจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ในการ จัด กิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

- (1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- (2) การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก

- (3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
- (4) การจัดกิจกรรมให้น่าสนใจไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
- (5) ความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- (6) การท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้
- (7) การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
- (8) การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
- (9) การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
- (10) การมีจุดมุ่งหมายของการสอน
- (11) ความเข้าใจผู้เรียน
- (12) ภูมิหลังของผู้เรียน
- (13) การไม่มีวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น
- (14) การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหว

เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบเนื้อหาสาระ เทคนิควิธีการ

- (15) การสอนในสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป
- (16) การวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ทฤษฎีการเรียนรู้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้จากการเก็บข้อมูล (Retention Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า ความสามารถในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับ ความสามารถที่จะ เก็บข้อมูล และเรียกข้อมูลที่เก็บเอาไว้ กลับคืนมา ทั้งนี้รวมถึงรูปแบบของข้อมูล ความมากมายของข้อมูล จากการเรียนรู้ขั้นต้น แล้วนำไป ปฏิบัติ

2. ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้การโยกย้ายปรับเปลี่ยนข้อมูล (Transfer Theory) ทฤษฎีนี้ กล่าวว่า การเรียนรู้มาจาก การใช้ความเชื่อมโยง ระหว่าง ความเหมือน หรือความเกี่ยวข้องระหว่าง ข้อมูลใหม่กับข้อมูลเก่า ทฤษฎีนี้ขึ้นอยู่กับ ข้อมูลขั้นต้นที่เก็บเอาไว้ด้วยเช่นกัน

3. ทฤษฎีของความกระตือรือร้น (Motivation Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า ความสามารถในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่จะเรียนรู้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความกังวล การประสบความสำเร็จและผลที่จะได้รับด้วย เช่น ถ้าทำอะไรแล้วได้ผลดี เด็กจะรู้สึกว่าการตนเองประสบความสำเร็จ ก็จะมี ความกระตือรือร้น

4. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง (Active Participation Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า ความสามารถในการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับความอยากรจะเรียนรู้ และมีส่วนร่วม ถ้ามีความอยากรจะเรียนรู้ และอยากมีส่วนร่วมมาก ความสามารถในการเรียนรู้ก็จะยิ่งมากขึ้น

5. ทฤษฎีการเรียนรู้จากการเก็บรวบรวม และการดำเนินการจัดการกับข้อมูล (Information Processing Theory) ทฤษฎีนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

5.1 ส่วนแรก พูดถึง ความสามารถในการจำระยะสั้นของสมอง ซึ่งมีขีดจำกัดสามารถเก็บข้อมูลเป็นกลุ่มก้อน (Chunking) ได้ประมาณ 7 ข้อมูล หรือ 5-9 คือ 7 บวกลบ 2 ข้อมูลก่อนนี้เป็นข้อมูลที่มีความหมาย ซึ่งอาจเป็นตัวเลข หรือคำพูด หรือตำแหน่งของตัวหมากรุก หรือใบหน้าคน เป็นต้น

5.2 ส่วนที่ 2 พูดถึง TOTE มาจาก Test-Operate-Test-Exit ทฤษฎีนี้นำเสนอโดย มิลเลอร์ (Miller) และคณะ กล่าวว่า ต้องมีการประเมินว่า ได้มีการกระทำที่บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้าหาก บอกว่าไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ก็จะต้องมีการกระทำ หรือปฏิบัติการใหม่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา

6. ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หรือ ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ อีกทฤษฎีหนึ่ง ตามความเห็นของ อลัน ชอว์ (Alan Shaw) กล่าวว่า เคยคิดว่า ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับ การศึกษาเรียนรู้ แต่ความจริงมีมากกว่าการเรียนรู้ เพราะสามารถนำไปใช้ในสภาวะการเรียนรู้ในสังคมได้ด้วย ชอว์ ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบ และ ทฤษฎีการเรียนรู้ และพัฒนา เขาเชื่อว่า ในระบบการศึกษาที่มีความสำคัญต่อเนื่องไปถึงระบบ โครงสร้างของสังคม เด็กที่ได้รับการสอนด้วยวิธีให้อย่างเดียว หรือแบบเดียวจะเสียโอกาสในการพัฒนาด้านอื่น เช่นเดียวกับสังคม ถ้าหากมีรูปแบบแบบเดียวก็จะเสียโอกาสที่จะมีโครงสร้าง หรือพัฒนาไปในด้านอื่นๆเช่นกัน

ชอว์ ได้ให้ความหมายของคำว่า คอนสตรัคชันนิสซึม ในรูปแบบของพัฒนาการของสังคมและจิตวิทยา ว่าเป็นแนวคิด หรือความเข้าใจที่เป็นคอนสตรัคทีวิซึม (Constructivism) คือรูปแบบที่ผู้เรียน เป็นผู้สร้างความรู้ ไม่ใช่เป็นผู้รับอย่างเดียว ดังนั้นผู้เรียนก็คือ ผู้สอนนั่นเอง แต่ในระบบการศึกษาทุกวันนี้ รูปแบบโครงสร้าง จะตรงกันข้ามกับความคิดดังกล่าว โดยครูเป็นผู้หยิบยื่นความรู้ให้ แล้วกำหนดให้นักเรียนเป็นผู้รับความรู้

อย่างไรก็ตาม คอนสตรัคชันนิสซึม มีแตกต่างจากคอนสตรัคทีวิซึมตรงที่ ทฤษฎีคอนสตรัคทีวิซึม คือ ทฤษฎีที่กล่าวว่า ความรู้เกิดขึ้น สร้างขึ้นโดยผู้เรียน ไม่ใช่เป็นการให้จากผู้สอนหรือครู ในขณะที่คอนสตรัคชันนิสซึมมีความหมายกว้างกว่านี้ คือ พัฒนาการของเด็กในการเรียนรู้ มีมากกว่าการกระทำ หรือ กิจกรรมเท่านั้น แต่รวมถึงปฏิภริยาระหว่างความรู้ในตัวเด็กเอง

ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมภายนอก หมายความว่า เด็กสามารถเก็บข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอก และเก็บเข้าไปสร้างเป็น โครงสร้างของความรู้ภายในสมองของตัวเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเอาความรู้ภายในที่เด็กมีอยู่แล้ว แสดงออกมาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้ ซึ่งจะเกิดเป็นวงจรต่อไปเรื่อยๆ คือ เด็กจะเรียนรู้เองจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมภายนอก แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นกลับไปลงในสมองผสมผสานกับความรู้ภายในที่มีอยู่ แล้วแสดงความรู้ออกมาสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก

ดังนั้น ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม จึงให้ความสำคัญ กับโอกาส และวัสดุที่จะใช้ในการเรียนการสอน ที่เด็กสามารถนำไปสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นภายในตัวเด็กเองได้ ซึ่งไม่ใช่วิธีที่เกิดประโยชน์กับเด็ก ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้ ที่เด็กกำลังเรียนรู้อยู่ และช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้นั้นให้เป็นไปได้ดีขึ้นตามธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ครูควรคิดค้นพัฒนาสิ่งอื่นๆ ด้วย เช่น คิดค้นว่าจะให้โอกาสแก่ผู้เรียนอย่างไรจึงจะให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ขึ้นเองได้ ถ้าเราให้ความสนใจเช่นนี้ เราก็จะหาทางพัฒนา และสร้างวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนใหม่ๆ หรือหาวิธีที่จะใช้อุปกรณ์การเรียน การสอนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ด้วยวิธีการเรียนแบบใหม่ คือ การสร้างให้ผู้เรียนสร้าง โครงสร้างของความรู้ขึ้นเอง

ซีมัวร์ พาร์เพิร์ต (Seymour Papert) และศาสตราจารย์ มิทเชล เรสเนค (Mitchel Resnick) มีความเห็นว่า ทฤษฎี คอนสตรัคชันนิสซึม คือ ทฤษฎีการศึกษาการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการการสร้าง 2 กระบวนการด้วยกัน

สิ่งแรก คือ ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นด้วยตัวเอง ไม่ใช่รับแต่ข้อมูลที่หลั่งไหลเข้ามาในสมองของผู้เรียนเท่านั้น โดยความรู้จะเกิดขึ้นจากการแปลความหมายของประสบการณ์ที่ได้รับ

สิ่งที่สอง คือ กระบวนการการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุด หากกระบวนการนั้นมีความหมายกับผู้เรียนคนนั้นมุ่งการสอน การป้อนความรู้ให้คิดค้นแต่วิธีที่จะสอนอย่างไรจึงจะได้ผล ซึ่งไม่ใช่วิธีที่เกิดประโยชน์กับเด็ก ครูต้องเข้าใจ ธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กกำลังเรียนรู้อยู่ และช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้นั้นให้เป็นไปได้ดีขึ้นตามธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ครูควรคิดค้นพัฒนาสิ่งอื่นๆ ด้วย เช่น คิดค้นว่า จะให้โอกาสแก่ผู้เรียนอย่างไรจึงจะให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ขึ้นเองได้

ถ้าเราให้ความสนใจเช่นนี้ เราก็จะหาทางพัฒนาและสร้างวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนใหม่ๆ หรือหาวิธีที่จะใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ด้วยวิธีการเรียนแบบใหม่ คือการสร้างให้ผู้เรียนสร้าง โครงสร้างของความรู้ขึ้นเองมีความหมายกับผู้เรียนคน

นั่นทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม บอกว่า การจะให้การศึกษาแก่เด็กขึ้นอยู่กับว่า เรามีความเชื่อ ว่าความรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร ถ้าหากเราเชื่อว่าความรู้เกิดจากการที่เด็กพยายามจะสร้างความรู้ขึ้นเอง การให้การศึกษา ก็จะต้องประกอบด้วย การดึงเอาความรู้นี้ออกมาจากเด็ก ด้วยการขอให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ หรือตอบคำถามที่จะใช้ความรู้ นั้น และให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จะทำ ให้เกิดกระบวนการสร้างความรู้ ในทางตรงข้ามถ้าเราเชื่อว่าความรู้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ ภายนอก การให้การศึกษา ก็จะต้องประกอบด้วย การให้ประสบการณ์ที่ถูกต้องกับเด็ก แสดงให้เด็ก เห็นถึงวิธีที่ถูกต้องที่จะทำกิจกรรมต่างๆ หรือบอกคำตอบที่ถูกต้องให้กับเด็ก วิธีนี้คือ การศึกษาใน สมัยก่อนนั่นเอง

2.1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการศึกษาที่ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด เป็นกระบวนการ จัดการศึกษาที่ต้องเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง หรือรวมทั้งมีการ ฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคมและการประยุกต์ใช้ มี การจัดกิจกรรม และกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน และสร้างสรรค์สิ่ง ต่างๆ

นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยสะท้อนจากการที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชา หรือเลือกทำโครงการหรือชิ้นงานใน หัวข้อที่สนใจในขอบเขตเนื้อหาของวิชานั้นๆ

2.1.2 ประวัติความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในระดับอุดมศึกษาตามแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่ง พัฒนาความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ ทักษะชีวิต และทักษะสังคม มีปรากฏในวงการศึกษไทยหลาย รูปแบบตัวอย่างเช่น

1) การเรียนรู้จากกรณีปัญหา (Problem-based Learning : PBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ และ เลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหา มากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม และพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งวิธีการนี้จะทำได้ดีในการจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เพราะผู้เรียนมีระดับ ความสามารถทางการคิด และการดำเนินการด้วยตนเองได้ดี

เงื่อนไขที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ความรู้เดิมของผู้เรียน ทำให้เกิดความเข้าใจ ข้อมูลใหม่ได้ การจัดสถานการณ์ที่เหมือนจริง ส่งเสริมการแสดงออกและการนำไปใช้อย่างมี

ประสิทธิภาพ การให้โอกาสผู้เรียนได้ไตร่ตรองข้อมูลอย่างลึกซึ้ง ทำให้ผู้เรียนตอบคำถามจดบันทึก สอนเพื่อน สรุป วิพากษ์วิจารณ์สมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ได้ดี

2) การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (individual study) เนื่องจากผู้เรียนแต่ละบุคคลมีความสามารถในการเรียนรู้ และความสนใจในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้เทคนิคหลายวิธี เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนในกลุ่มใหญ่สามารถตอบสนองผู้เรียนแต่ละคนที่แตกต่างกันได้ด้วย อาทิ

2.1) เทคนิคการใช้ Concept Mapping ที่มีหลักการใช้ตรวจสอบความคิดของผู้เรียนว่า คิดอะไร เข้าใจสิ่งใดที่เรียนอย่างไร แล้วแสดงออกมาเป็นกราฟิก

2.2) เทคนิค Learning Contracts คือ สัญญาที่ผู้เรียนกับผู้สอนร่วมกันกำหนด เพื่อใช้เป็นหลักยึดในการเรียนว่าจะเรียนอะไร อย่างไร เวลาใด ใช้เกณฑ์อะไรประเมิน

2.3) เทคนิค Know Want Learned ใช้เชื่อมโยงความรู้เดิม กับความรู้ใหม่ ผสมผสานกับการใช้ Mapping ความรู้เดิม เทคนิคการรายงานหน้าชั้นทำให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมานำเสนอหน้าชั้น ซึ่งอาจมีกิจกรรมทดสอบผู้ฟังด้วย

2.4) เทคนิคกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหาให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

3) การเรียนรู้แบบสรคณิยม (Constructivism) การเรียนรู้แบบนี้ มีความเชื่อพื้นฐานว่า “ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ โดยการอาศัยประสบการณ์แห่งชีวิตที่ได้รับเพื่อค้นหาความจริง โดยมีรากฐานจากทฤษฎีจิตวิทยา และปรัชญาการศึกษาที่หลากหลาย ซึ่งนักทฤษฎีสรรคณิยมได้ประยุกต์ทฤษฎีจิตวิทยา และปรัชญาการศึกษาดังกล่าว ในรูปแบบและมุมมองใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

3.1) กลุ่มที่เน้นกระบวนการรู้คิดในตัวบุคคล (radical constructivism or personal Constructivism or cognitive oriented constructivist theories) เป็นกลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นรายบุคคล โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนรู้วิธีเรียนและรู้วิธีคิด เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.2) กลุ่มที่เน้นการสร้างความรู้โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social constructivism or socially oriented constructivist theories) เป็นกลุ่มที่เน้นว่า ความรู้ คือ ผลผลิตทางสังคม โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นสองประการ คือ 1) ความรู้ต้องสัมพันธ์กับชุมชน 2) ปัจจัยทางวัฒนธรรมสังคมและประวัติศาสตร์มีผลต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

4) การเรียนรู้จากการสอนแบบ เอส ไอ พี เป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อฝึกทักษะทางการสอนให้กับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถเกี่ยวกับทักษะการสอน โดยผลที่เกิดกับผู้เรียนมีผลทางตรง คือ การมีทักษะการสอน การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะทางการสอน และผลทางอ้อม คือ การสร้างความรู้ด้วยตนเอง ความร่วมมือในการเรียนรู้ และความพึงพอใจในการเรียนรู้

วิธีการที่ใช้ในการสอน คือ การทดลองฝึกปฏิบัติจริงอย่างเข้มข้น ต่อเนื่อง และเป็นระบบ โดยการสอนแบบจุลภาค มีที่ให้ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทในการฝึกทดลองตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการฝึก ขั้นตอนการสอน คือ ขั้นความรู้ความเข้าใจ ขั้นสำรวจ วิเคราะห์ และออกแบบการฝึกทักษะ ขั้นฝึกทักษะ ขั้นประเมินผล โครงสร้างทางสังคมของรูปแบบการสอนอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ในขณะที่ผู้เรียนฝึกทดลองทักษะการสอนนั้น ผู้สอนต้องให้การช่วยเหลือสนับสนุนอย่างใกล้ชิดสิ่งที่จะทำให้การฝึกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ ความพร้อมของระบบสนับสนุน ได้แก่ ห้องปฏิบัติการสอน ห้องสื่อเอกสารหลักสูตรและการสอน และเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง

5) การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Self-Study) การเรียนรู้แบบนี้เป็นการให้ผู้เรียนศึกษา และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น (Inquiry Instruction) การเรียนแบบค้นพบ (Discovery Learning) การเรียนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งการเรียนการสอนแบบแสวงหาความรู้ด้วยตนเองนี้ใช้ในการเรียนรู้ทั้งที่เป็นรายบุคคล และกระบวนการกลุ่ม

6) การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-based Learning) การเรียนรู้แบบนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันการศึกษา มักร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประเมิน

7) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (Research-based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัย ถือได้ว่าเป็นหัวใจของบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนาระบบการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยรูปแบบการเรียนการสอนอาจแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่ การสอนโดยใช้วิธีวิจัยเป็นวิธีสอน การสอนโดยผู้เรียนร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์ หรือเป็นผู้ช่วยโครงการวิจัยของอาจารย์ การสอนโดยผู้เรียนศึกษางานวิจัยของอาจารย์ และของนักวิจัยชั้นนำในศาสตร์ที่ศึกษา และการสอนโดยใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน

8) การเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการตกผลึกทางปัญญา (Crystal-Based Approach) การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ความรู้ความคิดด้วยตนเอง ด้วยการรวบรวม ทำความเข้าใจ สรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์จากการศึกษาด้วยตนเอง เหมาะสำหรับบัณฑิตศึกษา เพราะผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ มีประสบการณ์เกี่ยวกับศาสตร์ที่ศึกษามาในระดับหนึ่งแล้ว

2.1.3 กระบวนการ/ขั้นตอน การจัดการเรียนรู้

1) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดหมาย จึงกำหนดแนวดำเนินการไว้ ดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียน การสอนในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม

2. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สอดคล้องกับความสนใจและสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน และให้โอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ

3. จัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือบูรณาการทั้งภายในและระหว่างสาระการเรียนรู้ให้มากที่สุด

4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์ และกระบวนการกลุ่ม

5. จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด และเน้นให้เกิดความคิดรวบยอดใน สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

6. จัดให้มีการศึกษาคิดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

7. ให้สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน วินัย รับผิดชอบ ควบคู่ไปด้วย

9. จัดสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2538, น. 4)

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีการทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเสมือนเครื่องมือเพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระสำคัญของรายวิชา ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้

1) ระบุคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 2) จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์
- 3) การเลือกสื่อ/อุปกรณ์ ที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์
- 4) วิธีการวัดประเมินผลที่แสดงคุณสมบัติความสามารถของผู้เรียนที่ตรงตามที่คาดหวัง

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ อาจมีหลายรูปแบบการเขียนที่ต่างกัน แต่องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) สาระสำคัญ การกำหนดสาระสำคัญในการเรียนรู้นั้น ผู้สอนต้องเลือกสาระเนื้อหาที่สอดคล้องกับวิชา มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ความเหมาะสมของสาระเนื้อหากับความพร้อมที่จะรับของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนต้องพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและข้อเท็จจริงในวิชานั้นๆ จะต้องเป็นไปทั้งทางกว้างและทางลึก เป็นสาระเนื้อหาที่มีความทันสมัยอยู่ในความสนใจของผู้เรียน และควรจะสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม

- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นความคาดหวังของผู้สอน ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ลักษณะของจุดประสงค์การเรียนรู้มี 2 ลักษณะคือ

- 2.1) จุดประสงค์ทั่วไป เป็นความคาดหวังของผู้สอนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ภายหลังจากการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง โดยมีได้ระบุพฤติกรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

- 2.2) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจง ที่ผู้สอนระบุหรือกำหนดให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่สามารถสังเกตได้ วัดได้ โดยหลักการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะต้องเกิด/ทำได้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวต้องสามารถสังเกตได้ วัดได้

ส่วนที่ 2 เงื่อนไข หรือสถานการณ์ เป็นข้อความที่กำหนดสภาพเหตุการณ์เงื่อนไขสิ่งเร้าที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่คาดหวัง และ

ส่วนที่ 3 เกณฑ์/มาตรฐาน เป็นข้อความที่กำหนดว่า ผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังในระดับใด จึงจะยอมรับได้ว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์นั้นแล้ว ในการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นที่ยืนยันได้ว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้น ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริงมิได้เกิดจากความบังเอิญ โดยเกณฑ์ที่กำหนดให้ถือว่าเป็นระดับต่ำสุดที่ผู้เรียนควรแสดงความสามารถให้ถึงจุดนั้น ในการกำหนดเกณฑ์อาจกำหนดจากเวลาที่ปฏิบัติ ปริมาณของพฤติกรรมที่แสดงออก หรือคุณภาพที่สำคัญของพฤติกรรมที่แสดงออก

3) เนื้อหาสาระ หรือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เรียกว่า สาระการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาที่ครูวางแผนจะสอนในครั้งนั้น เนื้อหาที่เขียนในแผนการจัดการเรียนรู้ควรสอดคล้องกับระยะเวลาที่สอน หรือจำนวนคาบที่สอน การเขียนเนื้อหาสาระอาจจะเขียนเป็นประเด็นหัวข้อ โดยเรียงหัวข้อตามลำดับเนื้อหาที่จะสอน และอาจจะเขียนเนื้อหาสาระขยายความเล็กน้อย แต่ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียด เพราะรายละเอียดของเนื้อหาที่สอนควรอยู่ในใบความรู้ เนื้อหาสาระต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญ

4) กิจกรรมการเรียนรู้ หรือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เรียกว่า กระบวนการเรียนรู้ เป็นการระบุว่า การเรียนการสอนครั้งนั้นจะดำเนินการอย่างไร วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องเห็นเป็นรูปธรรมมากกว่าองค์ประกอบอื่น เป็นการนำเสนอเนื้อหาของผู้สอนเมื่อถ่ายทอดไปยังผู้เรียน โดยการเลือกวิธีสอน และกำหนดงานของผู้เรียน เพื่อให้ผลการเรียนของผู้เรียนทุกคนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งหลักการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ควรพิจารณาถึงความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน กับจำนวนและลักษณะผู้เรียน ความสนใจ ความสามารถ ระดับพัฒนาการของผู้เรียน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ในการนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้

5) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง เอกสาร ตำราเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ ขยายความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่กว้างขวางมากขึ้น ดังนั้นผู้สอนควรเลือกสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ และสาระการเรียนรู้ ซึ่งในปัจจุบันสื่อและแหล่งการเรียนรู้จากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตมีมากมาย ซึ่งผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ติดตาม ค้นคว้าแหล่งข้อมูล เพื่อให้ทันกับความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

6) การประเมินผล การที่ผู้สอนประเมินผู้เรียน ก็เพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาผลการเรียนการสอน หรือเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ว่าเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ดังนั้นเพื่อให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรพิจารณาถึงขอบเขตการประเมินต้องอยู่ภายใต้จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด มีการเลือกเครื่องมือที่ใช้ประเมินที่มีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น มีความเป็นปรนัย และใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้

7) บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกไว้ในตอนท้ายของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการบันทึกประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ว่าอะไรที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผนการเรียนรู้ และเป็นเพราะเหตุใด ถ้าต่อไป ควรจะแก้ไขอย่างไรเพื่อไม่ให้เหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นอีก หรือควรทำอย่างไรให้ดีขึ้น

ภาพที่ 2.1 ภาพแสดงลำดับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
ที่มา: กรมวิชาการ (อ้างถึงใน อากาศรณ์ ใจเที่ยง, 2548)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ผู้สอนเตรียมการไว้ล่วงหน้าก่อนจะมีการเรียนการสอน ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ โดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้ มีความทันสมัย ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง เชื่อมโยงประสบการณ์ความรู้เดิมกับความรู้ และประสบการณ์ใหม่ที่เรียน ดังนั้นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนการทำวิจัย ที่ผู้สอนเขียนโครงการวิจัย เป็นแผนการวิจัยที่ผู้วิจัยออกแบบไว้ล่วงหน้าก่อนลงมือทำวิจัย เช่นเดียวกับแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ผู้สอนออกแบบไว้ล่วงหน้า เป็นสิ่งที่ผู้สอนต้องการจะเห็น ต้องการทดลอง เพื่อว่าผู้เรียนจะมีศักยภาพและผลการเรียนรู้เช่นไรภายหลังจากเสร็จสิ้นการใช้แผนการรู้นี้แล้ว ซึ่งกล่าวได้ว่างานวิจัยของผู้สอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนจากการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในลักษณะแผนการวิจัย แล้วดำเนินการทดลองสอน และติดตามประเมินผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร ทดลองปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งก็คือการทำงานวิจัยโดยการปฏิบัติจริง ทดลอง ประเมิน ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

2) การนำแผนการรู้นี้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนนำแผนการรู้นี้ที่ได้วางแผนร่วมกันไปใช้สอนในกระบวนการจัดการเรียนรู้จริง ซึ่งวัน เวลา และผู้สอนจะถูกกำหนดขึ้น โดยเฉพาะครูผู้ทำการสอนจะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนบทเรียนทุกขั้นตอน ในขณะที่เริ่มสอนบทเรียน สมาชิกที่เหลือในกลุ่มจะเป็นผู้สังเกตการณ์สอนในห้องเรียน และบันทึกข้อมูล และข้อสังเกตต่างๆอย่างละเอียด เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาสะท้อนผลบทเรียนในขั้นต่อไป เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบไปใช้ให้ได้ผลอย่างเต็มที่ โดยมีแนวทางการจัดการสอนดังนี้

2.1) ก่อนสอน ผู้สอนควรได้เตรียมการสอนทุกครั้ง โดยเตรียมตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในระบบการสอน ได้แก่ ศึกษาพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เรียนว่ามีความสามารถทางสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ประสบการณ์เดิมเป็นอย่างไร ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สอบถาม ทดสอบ ฯลฯ

2.1.1) กำหนดจุดประสงค์การสอน ควรเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ให้มีครบพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ โดยศึกษาหลักสูตร และคู่มือการสอน

2.1.2) จัด เลือกเนื้อหาสาระที่จะสอน ค้นคว้าหารายละเอียดให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด จัดเลือก ลำดับขั้นตอนของเนื้อหาให้สอดคล้องกับเวลา สภาพการณ์ และผู้เรียน

2.1.3) พิจารณาเลือกใช้วิธีสอน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเวลา ผู้เรียน สภาพแวดล้อม และจุดประสงค์การสอน

2.1.4) จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรม

2.1.5) จัดเตรียมสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ป้าย นิเทศแหล่งวิทยาการ ห้องสมุด ฯลฯ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

2.1.6) กำหนดวิธีการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน

2.1.7) เขียนขึ้นเป็นแผนการสอน เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการสอน

2.2) ระหว่างสอนควรดำเนินการตามแผนการสอนที่กำหนดไว้เป็นลำดับขั้น ดังนี้

2.2.1) ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ความสนใจ และเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียน โดยใช้เวลาไม่มากนักไม่เกิน 10 % ของเวลาที่สอนทั้งหมด (สัจจ อุทรานันท์ ,2529, น. 26)

2.2.2) ช้่นดำเนินการสอน อาจดำเนินการสอนเป็นหมู่ทั้งชั้น เมื่อผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจดีแล้ว ควรได้มีการจัดฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาความสามารถเป็นส่วนรวม และเป็นรายบุคคล จะดำเนินการสอนเป็นรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับวิธีสอนที่นำมาใช้ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้น สนใจและเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ในขั้นนี้ผู้สอนต้องมีทักษะและเทคนิคการสอนเป็นอย่างดี

2.2.3) ช้่นสรุป เป็นการย้ำความเข้าใจและสรุปทบทวนความรู้ความเข้าใจที่ได้เรียนมาทั้งหมด ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการนำหลักการที่ได้เรียนไปใช้เพื่อสรุป แล้วต้องทำการวัดผลหลังการเรียนการสอน โดยอาจถามคำถามให้ทำแบบทดสอบ ให้ทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ฯลฯ และอาจมีการสั่งงาน เพื่อประโยชน์ในการสอนครั้งต่อไป

2.3) หลังการสอน หลังจากที่ได้ดำเนินการสอนและวัดผลหลังการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด มีสิ่งใดควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลต่างๆ ไปประกอบ หรือปรับปรุงการเรียนการสอนที่จะมีขึ้นในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

กล่าวได้ว่า ระบบการสอน หรือการสอนเชิงระบบเป็นการนำวิธีระบบมาพัฒนาการสอนทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบการสอนเป็นการสอนที่มีองค์ประกอบเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบระเบียบนั้น ตั้งแต่ข้อมูลสู่การสอน กระบวนการสอน ผลการสอน และการวิเคราะห์ผล เพื่อย้อนกลับมาพิจารณาข้อบกพร่อง เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป ระบบการสอนมีหลายรูปแบบตามธรรมชาติของนักการศึกษาแต่ละท่าน ผู้สอนอาจเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และความถนัดของตน หรือผู้สอนอาจวางรูปแบบระบบการสอนของตนขึ้นใช้ตามที่เห็นสมควร อย่างไรก็ตามผู้สอนควรได้นำความรู้ หลักการสอนไปใช้

ในการเตรียมการสอน ระหว่างดำเนินการ และหลังการสอน ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้การเรียนการสอน บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2537, น. 41)

3) การนิเทศการจัดการเรียนรู้ การประเมินองค์ประกอบต่างๆ ของแผนการเรียนรู้ บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ (2537, น. 68) ได้กล่าวไว้ว่า ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการเรียนรู้อย่างน้อย 3 คน เป็นการประเมินองค์ประกอบต่างๆ ของแผนการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบว่า องค์ประกอบต่างๆ ในแผนการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้น มีความถูกต้องครอบคลุม ชัดเจน และสัมพันธ์กันหรือไม่ เพียงใด โดยมีแนวทางการตรวจสอบดังนี้

3.1) ตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้ ว่าถูกต้องตามหลักการเขียน ครอบคลุม พฤติกรรมที่กำหนด (พุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย/จิตพิสัย) และระดับพฤติกรรมที่กำหนด เหมาะสมกับ เวลาเนื้อหาและผู้เรียน

3.2) ตรวจสอบจุดประสงค์นำทาง ว่าระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ประเมินได้ และระบุพฤติกรรมได้ครบถ้วน และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียน สามารถบรรลุพฤติกรรมแต่ละด้านที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้

3.3) ตรวจสอบเนื้อหา ว่ามีความถูกต้องตามหลักวิชา ชัดเจน ไม่สับสน และทันสมัยครบถ้วนเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐาน ในการสร้างความรู้ใหม่ หรือเกิดพฤติกรรม หรือทักษะที่ต้องการ

3.4) ตรวจสอบสาระสำคัญ ว่าแสดงความคิดรวบยอดของเนื้อหา หรือแผนของ เรื่องและสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา

3.5) ตรวจสอบกิจกรรมการเรียนการสอน ว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับความต้องการ ความสามารถ และวัยของผู้เรียน เหมาะสมกับเวลา สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและโรงเรียน กิจกรรมน่าสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม สร้างเสริมทักษะข้อความรู้ และพฤติกรรมที่กำหนดได้อย่างครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แปลกใหม่ เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

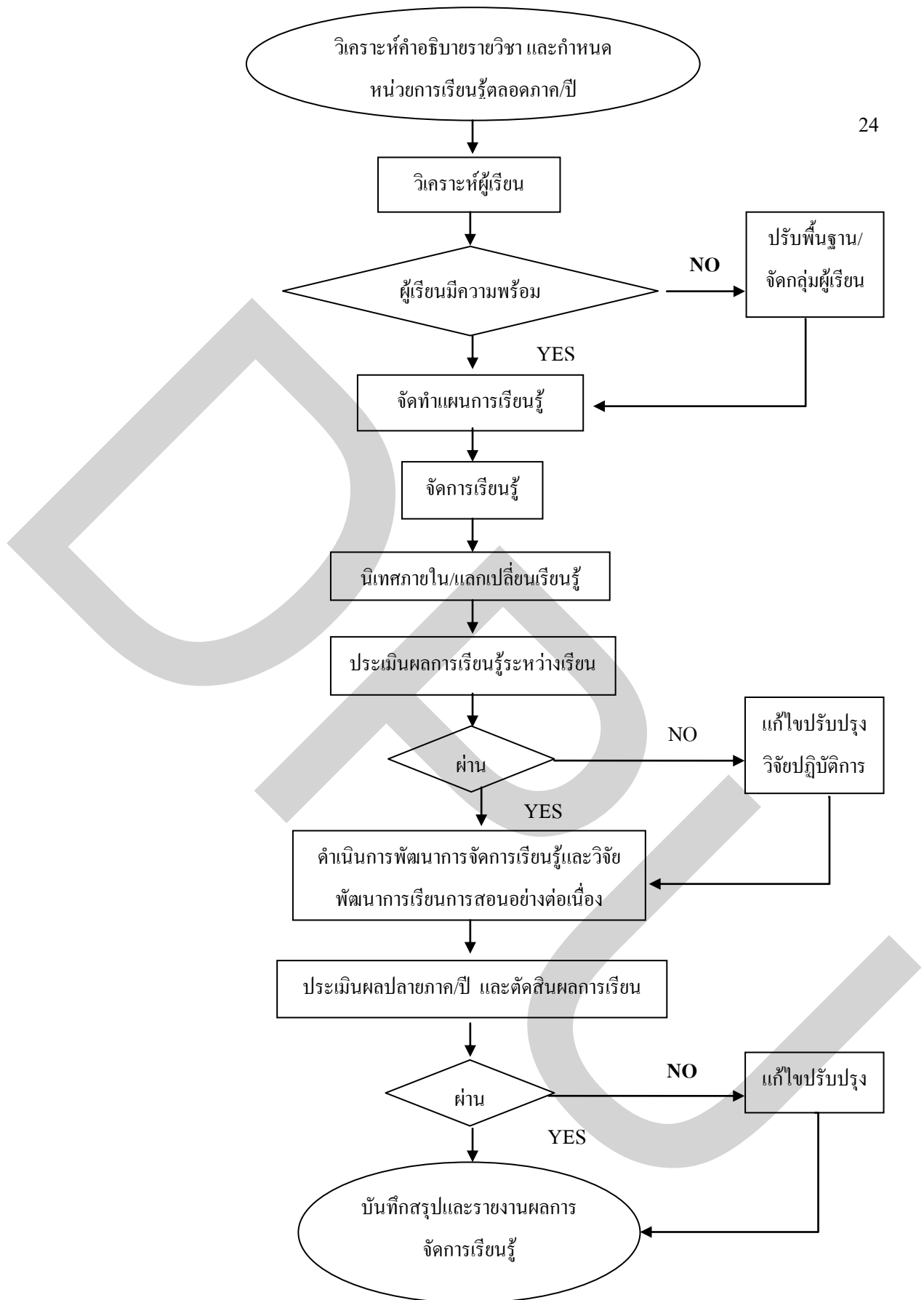
3.6) ตรวจสอบสื่อ ความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและโรงเรียน

3.7) ตรวจสอบการวัดและประเมินผล วิธีการวัด และเครื่องมือวัดสอดคล้องกับ พฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์ สอดคล้องกับธรรมชาติวิชา สอดคล้องกับขั้นตอนและ กระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรม ใช้วิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เกณฑ์การประเมินมีความ สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน

4) การประเมินการจัดการเรียนรู้ เมื่อการสอนสิ้นสุดลง ครูจะประเมินและสะท้อนผล
บทเรียน โดยปกติครูที่ทำการสอนเป็นผู้แสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนผลการสอนของตนเองเป็น
คนแรกโดยเน้นที่การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง
ที่ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนได้ จากนั้นเป็นการสะท้อนผลจากสมาชิกในกลุ่ม การ
สะท้อนผลจะมุ่งไปที่ตัวบทเรียนที่ได้วางแผนร่วมกันและไม่สะท้อนผลที่ตัวครูผู้นำแผนการเรียนรู้
ไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน สมาชิกทุกคน ในกลุ่มจะรับผิดชอบร่วมกันในผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของ
แผนการเรียนรู้ กล่าวคือ การวิพากษ์ที่เกิดขึ้นเป็นการวิพากษ์ วิเคราะห์ผลงานของตนเอง เพื่อนำไปสู่
การปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม

5) การปรับปรุงแผน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นปรับปรุงบทเรียนของกลุ่ม
ครูการปรับปรุงบทเรียนจะอยู่บนข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และการสะท้อนผลบทเรียน ซึ่งอาจ
เกี่ยวข้องกับการปรับสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนปัญหาที่เสนอในบทเรียน
คำถามที่ถามในแต่ละขั้นตอน หรืออื่นๆ มีบ่อยครั้งที่การปรับปรุงบทเรียนเกิดจากความเข้าใจผิด
ของนักเรียน ซึ่งได้หลักฐานในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

หลังจากการปรับปรุงแผนการเรียนรู้แล้ว แผนการเรียนรู้จะถูกนำไปสอนในห้องเรียน
ใหม่อีกครั้ง ซึ่งอาจจะให้ครูคนเดิม หรืออาจเปลี่ยนครูผู้สอนที่เป็นสมาชิกในกลุ่มอื่นก็ได้ แต่การ
สอนในครั้งนี้ครูทั้งหมดในโรงเรียนจะถูกเชิญให้มาร่วมสังเกตการณ์การสอน

ภาพที่ 2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

การคิดเชิงวิเคราะห์ เรียกได้ว่าเป็นความคิดพื้นฐานสำหรับการคิดในมิติอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงเปรียบเทียบ การคิดเชิงสร้างสรรค์

1) ความหมายของการคิดเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่างๆของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

การคิดเชิงวิเคราะห์ เปรียบเสมือนการเห็น “ผลลัพธ์” ของบางสิ่งแล้วไม่ด่วนสรุปทันทีว่ามันเกิดจากสาเหตุใด มีองค์ประกอบใด มีความเป็นมาอย่างไร แต่พยายามหาข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเสียก่อนว่า ผลลัพธ์ที่เราเห็นนั้น เกิดจาก “สาเหตุที่แท้จริงคืออะไร” โดยมาจากสมมุติฐานที่ว่า ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นมานั้น ย่อมมีที่มาที่ไป ย่อมมีเหตุมีผล และมีองค์ประกอบย่อยๆซ่อนอยู่ภายใน ซึ่งอาจจะสอดคล้อง หรือตรงกันข้ามกับสิ่งที่ปรากฏภายนอก ดังนั้น การจะเข้าใจสภาพที่แท้จริงจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามที่ว่า “สิ่งนี้ เป็นมาจากอะไร และเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น” ก่อนที่เราจะสรุปความหรือตัดสินใจบางอย่างเกี่ยวกับเรื่องนั้น

2) องค์ประกอบของการคิดเชิงวิเคราะห์

ความสามารถในการตีความ เราจะไม่สามารถวิเคราะห์สิ่งต่างๆได้ หากไม่เริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจข้อมูลที่ปรากฏ แรกเริ่มจึงจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลที่ได้รับว่าอะไรเป็นอะไรด้วยการตีความ

2.1) การตีความ หมายถึง การพยายามทำความเข้าใจและให้เหตุผลแก่สิ่งที่เราต้องการจะวิเคราะห์ เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของสิ่งนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ โดยสิ่งนั้นไม่ได้ปรากฏโดยตรง คือ ตัวข้อมูลไม่ได้บอกโดยตรง แต่เป็นการสร้างความเข้าใจที่เกินกว่าสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ และการตีความของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับความรู้ จากประสบการณ์ หรือการตีความจากข้อเขียน ว่าผู้เขียนมีแรงจูงใจอะไรในการเขียน เขียนไปเพื่ออะไร และการจะตีความได้ดีหรือไม่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่แต่ละคนใช้เป็นมาตรฐานในการตีความ ประกอบกับความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

2.2) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ การจะวิเคราะห์ได้ดีนั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ แจกแจงและจำแนกได้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อยๆอะไรบ้าง มีที่หมดหมุ่ จัดลำดับความสำคัญอย่างไร และรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอะไร

2.3) ความช่างสังเกต ช่างสงสัยและช่างถาม นักคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องมีองค์ประกอบทั้งสามนี้ร่วมกัน คือต้องเป็นคนช่างสังเกต สามารถค้นพบความผิดปกติท่ามกลางสิ่งที่คุณอย่างผิวเผินแล้วเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ต้องเป็นคนช่างสงสัยเมื่อเห็นความผิดปกติแล้วไม่ละเลยไป แต่หยุดพิจารณา ขบคิด ไตร่ตรอง และต้องเป็นคนช่างถาม ชอบตั้งคำถามกับตัวเองและคนรอบๆข้างเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การคิดต่อเกี่ยวกับเรื่องนั้น การตั้งคำถามจะนำไปสู่การสืบค้นความจริงและเกิดความชัดเจนในประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์

2.4) ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล นักคิดวิเคราะห์จะต้องมีความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สามารถค้นหาคำตอบได้ว่า

1. อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดสิ่งนี้
2. เรื่องนั้นเชื่อมโยงกับเรื่องนี้ได้อย่างไร
3. เรื่องนี้มีใครเกี่ยวข้องบ้าง เกี่ยวข้องกันอย่างไร
4. เมื่อเกิดเรื่องนี้ จะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง

3) ประโยชน์การคิดเชิงวิเคราะห์

3.1) ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา โรเบิร์ต เจ สเตอร์นเบิร์ก กล่าวว่าคนเราจะเฉลียวฉลาดได้นั้น ต้องประกอบไปด้วย ความฉลาด 3 ด้าน คือ ความฉลาดในการสร้างสรรค์ ความฉลาดในการวิเคราะห์ และความฉลาดในการปฏิบัติจริง ซึ่งความฉลาดในการวิเคราะห์นั้น หมายถึงความสามารถในการวิเคราะห์และการประเมินแนวคิดที่คิดขึ้นนั้น และความสามารถในการนำมาแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

3.2) การคิดเชิงวิเคราะห์ จะช่วยให้เราสำรวจความสมเหตุสมผล ของข้อมูลที่ปรากฏและไม่ด่วนสรุปไปตามอารมณ์ความรู้สึก หรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง

3.3) เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่นๆ การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เป็น “ผู้เล่นหลัก” สำหรับการคิดในมิติอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงบูรณาการ การคิดเชิงอนาคต ฯลฯ การคิดเชิงวิเคราะห์จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดมุมมองเชิงลึก และครบถ้วนในเรื่องนั้น เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นด่านแรกของการคิดเชิงกลยุทธ์ เพราะถ้าไม่วิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นอยู่ จะไม่สามารถกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมายได้เลย แม้จะเลือกใช้กลยุทธ์ที่เลิศหรูปานใดก็ตาม

3.4) ช่วยในการแก้ปัญหา การคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวข้องกับการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ และการทำความเข้าใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อพบปัญหาใดๆ ให้สามารถ

วิเคราะห์ปัญหาได้ว่า ปัญหานั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง เพราะสาเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ตรงกับประเด็นปัญหา

3.5) ช่วยในการประเมินและตัดสินใจ การวิเคราะห์ช่วยให้เรารู้ข้อเท็จจริงหรือเหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น ช่วยให้เราเกิดความเข้าใจ การวิเคราะห์สามารถช่วยให้เราประเมินสถานการณ์ และตัดสินใจเรื่องต่างๆ ได้แม่นยำกว่าการเพียงแต่มีข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ทำให้เราเห็น โอกาสความน่าจะเป็นในอนาคต

3.6) ช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล การคิดวิเคราะห์ช่วยให้การคิดต่างๆ อยู่บนฐานของตรรกะ และความน่าจะเป็นไปได้อย่างมีเหตุมีผล มีหลักเกณฑ์ ส่งผลให้เมื่อคิดจินตนาการหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ จะได้รับการตรวจสอบว่าความคิดใหม่นั้นใช้ได้จริงหรือไม่

3.7) ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง การคิดวิเคราะห์ทำให้สิ่งที่คลุมเครือเกิดความกระจ่างชัด สามารถแยกแยะระหว่างสิ่งดี ไม่ดี สิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่หลอกลวง โดยการจับสังเกตความผิดปกติของเหตุการณ์ ข้อความและพฤติกรรม พิจารณาใคร่ครวญถึงเหตุและผลของสิ่งนั้น จนเพียงพอที่จะสรุปว่า เรื่องนั้นมีความเป็นมาอย่างไร เท็จจริงอย่างไร อะไรเป็นเหตุเป็นผลกับสิ่งใด เกิดความแจ่มกระจ่างในความเข้าใจ

4) หลักการคิดเชิงวิเคราะห์ โดยพื้นฐานเกี่ยวข้องกับการจำแนก แจกแจงข้อมูลออกเป็น ส่วนๆ ตรวจสอบอย่างละเอียด หาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เพื่อทำความเข้าใจ ก่อนที่จะประเมิน และตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นเราต้องเรียนรู้ที่จะมองสิ่งนั้น “ตามเนื้อผ้า” หรือ “มองสิ่งที่เห็น... ให้เป็น... เช่นที่มันเป็นอยู่” เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร ไม่ด่วนสรุปหรือด่วนแสดงทัศนคติใดๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น เป็นการแสดงความปรารถนาสืบสาวเรื่องนั้นในระดับลึกกลงกว่าเดิม โดยพยายามทำความเข้าใจ หาที่มาที่ไปเกี่ยวกับเรื่องนั้น เชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เพื่อให้รู้ข้อเท็จจริง ก่อนที่จะดำเนินการใดๆ ลงไป

5) นักคิดวิเคราะห์ที่ดี

5.1) รับข้อมูลอย่างค่วนสรุป...ตีความให้กระจ่าง...กำหนดนิยามที่ตรงกัน...
ตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

5.2) มีปัญหาอย่างค่วนแก้...ตรวจสอบให้แน่นว่า “อะไรคือปัญหา?” มีปัญหาอย่างไร?...

5.3) ฝึกการตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์

.....ใคร (Who)

.....ทำอะไร (What)

.....ที่ไหน (Where)

.....เมื่อไร (When)

.....อย่างไร (How)

.....เพราะเหตุใด ทำไม (Why)

2.2.2 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1) การจัดการเรียนรู้แบบใช้คำถาม (Questioning Method) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการทางความคิดของผู้เรียน โดยผู้สอนจะป้อนคำถามในลักษณะต่างๆ ที่เป็นคำถามที่ดี สามารถพัฒนาความคิดผู้เรียน ถามเพื่อให้ผู้เรียนใช้ความคิดเชิงเหตุผล วิเคราะห์ วิวิจารณ์ สังเคราะห์ หรือ การประเมินค่าเพื่อจะตอบคำถามเหล่านั้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

1.1) ขั้นวางแผนการใช้คำถาม ผู้สอนควรจะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะใช้คำถามเพื่อวัตถุประสงค์ใด รูปแบบหรือประการใด ที่จะสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และวัตถุประสงค์ของบทเรียน

1.2) ขั้นเตรียมคำถาม ผู้สอนควรเตรียมคำถามที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสร้างคำถามอย่างมีหลักเกณฑ์

1.3) ขั้นการใช้คำถาม ผู้สอนสามารถใช้คำถามในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และอาจจะสร้างคำถามใหม่ที่นอกเหนือจากคำถามที่เตรียมไว้ก็ได้ ทั้งนี้ต้องเหมาะสมกับเนื้อหาสาระและสถานการณ์นั้นๆ

1.4) ขั้นสรุปและประเมินผล

1.4.1) การสรุปบทเรียน ผู้สอนอาจจะใช้คำถามเพื่อการสรุปบทเรียนก็ได้

1.4.2) การประเมินผล ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง

2) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ปัญหา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

2.1) กำหนดปัญหา จัดสถานการณ์ต่างๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมองเห็นปัญหา กำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้ อยากรู้อยากเรียน และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

2.2) ทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

2.3) ดำเนินการศึกษาค้นคว้า กำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนและดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างหลากหลาย

2.4) สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอภิปรายผลและสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่

2.5) สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง ประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยการตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ และร่วมกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

2.6) นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอในรูปแบบผลงานที่หลากหลาย ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินผลงาน

3) การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Method) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ หรือความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ในลักษณะที่ผู้เรียนจะเผชิญกับปัญหา ซึ่งในการแก้ปัญหา นั้น ผู้เรียนจะใช้กระบวนการที่ตรงกับธรรมชาติของวิชาหรือปัญหานั้น เช่นผู้เรียนจะศึกษาปัญหาทางชีววิทยา ก็จะใช้วิธีเดียวกันกับนักชีววิทยาศึกษา หรือผู้เรียนจะศึกษาปัญหาประวัติศาสตร์ ก็จะใช้วิธีการเช่นเดียวกับนักประวัติศาสตร์ศึกษา ดังนั้น จึงเป็นวิธีจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ เหมาะสำหรับวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ แต่ก็สามารถใช้กับวิธีอื่นๆได้ ในการแก้ปัญหา นั้น ผู้เรียนจะต้องนำข้อมูลทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุป เพื่อให้ได้ข้อค้นพบใหม่หรือเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ เน้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบหรือความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะใช้วิธีการหรือกระบวนการต่างๆ ที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพและตรงกับธรรมชาติของวิชาหรือปัญหา ดังนั้นจึงมีผู้นำเสนอวิธีการจัดการเรียนรู้ไว้หลากหลาย เช่น การแนะนำให้ผู้เรียนพบหลักการทางคณิตศาสตร์ด้วยตนเองโดยวิธีอุปนัย การที่ผู้เรียนใช้กระบวนการแก้ปัญหาแล้วนำไปสู่การค้นพบมีการกำหนดปัญหา ตั้งสมมติฐาน และรวบรวมข้อมูล ทดสอบสมมติฐานและสรุปข้อค้นพบ ซึ่งอาจใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการทดลองด้วย การที่ผู้สอนจัดโปรแกรมไว้ให้ผู้เรียนใช้การคิดแบบอุปนัยและนิรนัยในเรื่องต่างๆก็สามารถได้ข้อค้นพบด้วยตนเอง ผู้สอนจะเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้วิธีหรือกระบวนการที่เหมาะสม

จากเหตุผลดังกล่าว ขั้นตอนการเรียนรู้จึงปรับเปลี่ยนไปตามวิธีหรือกรอบกระบวนการต่างๆที่ใช้ แต่ในที่นี้จะเสนอผลการพบความรู้ ข้อสรุปใหม่ด้วยการคิดแบบอุปนัยและนิรนัย

การจัดการเรียนรู้แบบค้นพบมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนผู้สอนกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียนให้สนใจที่จะศึกษาบทเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) ผู้สอนใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยในตอนแรก เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบข้อสรุป
- 2) ผู้สอนใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อสรุปที่ได้ในข้อ 2 ไปใช้เพื่อเรียนรู้ หรือค้นพบข้อสรุปใหม่ในตอนที่สอง โดยอาศัยเทคนิคการซักถาม ได้ตอบ หรืออภิปราย เพื่อเป็นแนวทางในการค้นพบ

ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสรุปข้อค้นพบหรือความคิดรวบยอดใหม่

- 4) การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย (Induction Method) กระบวนการที่ผู้สอนจากรายละเอียดปลีกย่อย หรือจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ หรือกฎเกณฑ์ หลักการ ข้อเท็จจริงหรือข้อสรุป โดยการนำเอาข้อมูลตัวอย่าง ข้อมูลเหตุการณ์ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ ที่มีหลักการแฝงอยู่มาให้ผู้เรียนศึกษา สังเกต ทดลอง เปรียบเทียบ หรือวิเคราะห์จนสามารถสรุปหลักการหรือกฎเกณฑ์ได้ด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัยมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ เป็นการเตรียมตัวผู้เรียน ทบทวนความรู้เดิมหรือปูพื้นฐานความรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอตัวอย่าง เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอตัวอย่างข้อมูลสถานการณ์ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือแนวคิดให้ผู้เรียนได้สังเกตลักษณะ และคุณสมบัติของตัวอย่างเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบสรุปเป็นหลักการ แนวคิด หรือกฎเกณฑ์ ซึ่งการนำเสนอตัวอย่างควรเสนอหลายๆ ตัวอย่างให้มากพอ ที่ผู้เรียนสามารถสรุปเป็นหลักการหรือหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้

ขั้นที่ 3 ขั้นเปรียบเทียบ เป็นขั้นที่ผู้เรียนทำการสังเกต ค้นคว้า วิเคราะห์ รวบรวม เปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันขององค์ประกอบในตัวอย่าง แยกแยะข้อแตกต่าง มองเห็นความสัมพันธ์ในรายละเอียดที่เหมือนกัน ต่างกัน

ในขั้นนี้หากตัวอย่างที่ให้แก่ผู้เรียนเป็นตัวอย่างที่ดี ครอบคลุมลักษณะหรือคุณสมบัติสำคัญของหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษา และวิเคราะห์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว แต่หากผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จ ผู้สอนอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือใช้วิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดค้นต่อไป โดยการตั้งคำถามกระตุ้นแต่ไม่ควรให้ในลักษณะบอกคำตอบ เพราะวิธีสอนนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้คิด ทำความเข้าใจด้วยตนเองควรให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์เป็นกลุ่มย่อย เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มอย่างทั่วถึง และผู้สอนไม่ควรรีบร้อนหรือเร่งรัดผู้เรียนจนเกินไป

ขั้นที่ 4 ขั้นกฎเกณฑ์ เป็นการให้ผู้เรียนนำข้อสังเกตต่างๆ จากตัวอย่างมาสรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์หรือนิยามด้วยตัวผู้เรียนเอง

ขั้นที่ 5 ชื่อนำไปใช้ ในขั้นนี้ผู้สอนจะเตรียมตัวอย่างข้อมูลสถานการณ์ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์หรือความคิดใหม่ๆที่หลากหลายมาให้ผู้เรียนใช้ในการฝึกความรู้ หรือผู้สอนอาจให้โอกาสผู้เรียนช่วยกันยกตัวอย่างจากประสบการณ์ของผู้เรียนเองเปรียบเทียบก็ได้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน และจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนว่า หลักการที่ได้รับนั้นสามารถนำไปใช้แก้ปัญหา และทำแบบฝึกหัดได้หรือไม่ หรือเป็นการประเมินว่าผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่นั่นเอง

5) การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย กระบวนการที่ผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ ข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ในบทเรียน จากนั้นจึงให้ตัวอย่างหลายๆตัวอย่าง หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกการนำทฤษฎี หลักการ หลักเกณฑ์ กฎ หรือข้อสรุปไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย หรืออาจเป็นหลักลักษณะให้ผู้เรียนหาหลักฐาน เหตุผลมาพิสูจน์ยืนยันทฤษฎี กฎ หรือข้อสรุปเหล่านั้น การจัดการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนมีเหตุผล ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ และมีความเข้าใจในกฎเกณฑ์ ทฤษฎี ข้อสรุปเหล่านั้นอย่างลึกซึ้ง การสอนแบบนี้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นการสอนจากทฤษฎี หรือกฎ ไปสู่ตัวอย่างที่เป็นรายละเอียด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบนิรนัย มีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดขอบเขตของปัญหา เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน โดยการเสนอปัญหาหรือระบุสิ่งที่จะสอนในแง่ของปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะหาคำตอบ ปัญหาที่จะนำเสนอควรเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของชีวิต และเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นแสดงและอธิบายทฤษฎี หลักการ เป็นการนำเอาทฤษฎี หลักการ กฎ ข้อสรุปที่ต้องการสอนมาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทฤษฎี หลักการนั้น

ขั้นที่ 3 ขั้นใช้ทฤษฎี หลักการ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะเลือกทฤษฎี หลักการ กฎ ข้อสรุปที่ได้จากการเรียนรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้ได้

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบและสรุป เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะตรวจสอบ และสรุปทฤษฎี หลักการ กฎ ข้อสรุป หรือนิยามที่ใช้ ว่าถูกต้องสมเหตุสมผลหรือไม่ โดยอาจปรึกษาผู้สอน หรือค้นคว้าจากตำราต่างๆ หรือจากการทดลอง ข้อสรุปที่ได้พิสูจน์หรือตรวจสอบว่าเป็นจริง จึงจะเป็นความรู้ที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นฝึกปฏิบัติ เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจในทฤษฎี หลักการ กฎ ข้อสรุปพอสมควรแล้ว ผู้สอนเสนอสถานการณ์ใหม่ให้ผู้เรียนฝึกนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆที่หลากหลาย

2.3 บริบทของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

2.3.1 ประวัติของวิทยาลัย

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ทรงมีความห่วงใยในข้าราชการ ตำรวจตระเวนชายแดนในเขตพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และใกล้เคียงที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ปกป้องผืนแผ่นดิน เพื่อให้ประชาชนในเมืองมีความสุขและความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวของตำรวจตระเวนชายแดนที่อยู่แนวหลัง จึงมีพระราชดำริ ให้มีโรงเรียนสอนอาชีพในเขตพระราชฐานวังไกลกังวล โดยได้มอบหมายให้ นายขวัญแก้ว วัชโรทัย เป็นผู้รับสนองพระราชดำริดังกล่าว ก่อปรกัในปี พ.ศ. 2529 กรมอาชีวศึกษาได้มีโครงการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้สถานที่ของโรงเรียนช่างสตรีประจวบคีรีขันธ์ (เดิม) ทางสำนักพระราชวังโดย นายขวัญแก้ว วัชโรทัย มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กรมอาชีวศึกษาตั้งโรงเรียนสารพัดช่างขึ้นในเขตพระราชวังไกลกังวล เพื่อถวายเป็นพระราชสักการะเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ ในปีพุทธศักราช 2530 (ที่มา www.kkwind.ac.th)

วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ตั้งอยู่ที่ 3/63 ถนนเพชรเกษม ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.3.2 ประวัติการจัดตั้งวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ดังนี้

พ.ศ. 2528 ดำเนินการเกี่ยวกับขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต สร้างโรงเรียนสารพัดช่างวังไกลกังวลขึ้นในบริเวณวังไกลกังวล ในเนื้อที่ 6 ไร่ 1 งาน และในวันอาทิตย์ที่ 6 ตุลาคม 2528 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระราชดำเนินมาประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารโรงเรียนสารพัดช่างวังไกลกังวลอาคารเรียน

พ.ศ. 2529 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตรการก่อสร้างโรงเรียนสารพัดช่างวังไกลกังวล เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2529 ในเดือนพฤศจิกายน ได้มีการตรวจรับงานก่อสร้าง และเตรียมดำเนินการเปิดทำการสอนรุ่นแรก

พ.ศ. 2530 เปิดทำการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน 225 ชั่วโมง รุ่นแรกในวันที่ 16 มีนาคม 2530 รวม 9 แผนกวิชา จำนวนนักศึกษา 530 คน

พ.ศ. 2531 เปิดทำการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ 4 แผนก

พ.ศ. 2533 โรงเรียนสารพัดช่างปรับปรุงเป็นวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกพาณิชยการ แผนกอิเล็กทรอนิกส์ และหลักสูตรระยะสั้น 2533 (หลากหลาย)

พ.ศ. 2534 เปิดสอนหลักสูตร ปวช. เพิ่มอีก 2 แผนกวิชา คือ แผนกช่างไฟฟ้า แผนกช่างยนต์ และได้รับรางวัลดังนี้

- 1) ได้รับรางวัลสถานศึกษาดีเด่นของกรมอาชีวศึกษา
- 2) ได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานระดับการศึกษาวิชาชีพ ประจำปีการศึกษา 2534

พ.ศ. 2539 เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกช่างเชื่อมโลหะ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาอิเล็กทรอนิกส์ สาขางานเทคนิคคอมพิวเตอร์ และสาขางานการบัญชี

พ.ศ. 2547 เปิดสอนหลักสูตร ปวส. สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปวส.สาขางานไฟฟ้า และได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นสถานศึกษารับรางวัลพระราชทาน ระดับการศึกษาวิชาชีพ ประเภทสถานศึกษาขนาดใหญ่ ประจำปีการศึกษา 2547

พ.ศ. 2550 ได้รับการรับรอง ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มาตรฐาน ISO 14001 : 2004 จาก Moody International Certification Ltd

พ.ศ. 2551 ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ด้านการอาชีวศึกษา ดังนี้

- 1) ได้รับรางวัลพระราชทานการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพดีเยี่ยม ปีการศึกษา 2551
- 2) ได้รับรางวัลพระราชทาน ในโครงการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ระดับอาชีวศึกษาขนาดกลาง ประจำปีการศึกษา 2551
- 3) ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษางานเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานศึกษา 3 D

พ.ศ. 2553 ได้รับรางวัลแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหาร การจัดการตามนโยบาย สถานศึกษา 3 ดี ระดับเหรียญทอง ประจำปีการศึกษา 2553 และได้รับรางวัลสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายนอกจาก สมศ.รอบที่ 2 (ปี 2549 - 2552) ระดับดีมาก

2.3.3 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

ปรัชญา (PHILOSOPHY) ฝีมือนับเป็นเลิศ ชูเชิดคุณธรรม ก้าวหน้าวิชาการ สมานสามัคคี

วิสัยทัศน์ (VISION) วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล เป็นสถานศึกษาที่ผลิตและพัฒนา กำลังคนทางด้านอาชีวศึกษา ที่มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล สามารถประกอบอาชีพได้ โดยยึดมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

พันธกิจ (MISSION) ปฏิรูประบบการเรียนการสอน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาผู้เรียนทุกระดับให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม โดยยึดมั่นในหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการบริหารจัดการมุ่งสู่มาตรฐานสากล สร้างเครือข่ายความร่วมมือและใช้ทรัพยากรร่วมกันกับสถานประกอบการ ชุมชนและสถาบันการศึกษานานาชาติ วิจัยและพัฒนาหลักสูตร นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาอาชีพสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

2.3.4 ข้อมูลบุคลากร

นายจตุรนต์	วัฒนประทีป	ผู้อำนวยการ
นางยุวณิษฐ์	ศรศิลป์	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
นายศักดิ์	หมื่นสวัสดิ์	รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนากิจการฯ
นายถาวร	รุ่งอัสดา	รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร
นายศิริพงษ์	พุดผล	รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานฯ

อัตรากำลังบุคลากรในสถานศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 106 คน ประกอบด้วย

ผู้บริหาร	5	คน
ข้าราชการครู	45	คน
พนักงานราชการ	2	คน
ครูพิเศษ	26	คน
ลูกจ้างประจำ	9	คน
ลูกจ้างชั่วคราว	19	คน

2.3.5 ข้อมูลการศึกษา และสาขาที่เปิดสอน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

- 1) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
 - 1.1) สาขางานยานยนต์
 - 1.2) สาขางานไฟฟ้ากำลัง
 - 1.3) สาขางานอิเล็กทรอนิกส์
 - 1.4) สาขางานโลหะการ
- 2) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
 - 2.1) สาขางานบัญชี
 - 2.2) สาขางานการขาย
 - 2.3) สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

- 1) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

- 1.1) สาขางานอิเล็กทรอนิกส์
- 1.2) สาขาไฟฟ้ากำลัง
- 2) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
 - 2.1) สาขางานบัญชี
 - 2.2) สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.3.6 การคัดเลือก นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

การคัดเลือกผู้เรียน (Input)

1) วัตถุประสงค์ สัมภาษณ์ ตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนต่อการเรียนอาชีวศึกษา จัดให้เรียนวิชาพื้นฐานอาชีพ 1 รายวิชา โดยใช้ระบบเกเบิ้ลทีวี

- 2) เตรียมอาชีวศึกษา โดยการปรับพื้นฐานความรู้คณิตศาสตร์ สร้างเจตคติ
- 3) เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม โดยการจัดค่ายคุณธรรม จริยธรรม
- 4) ปรับพฤติกรรม และวินัยการเรียนอาชีวศึกษา ในระหว่างเรียนปรับพื้นฐาน

การพัฒนาผู้เรียน (Process)

ปวช. 1

- 1) จัดให้เรียนวิชาพื้นฐานทุกสาขางาน
- 2) สร้างอาชีพให้ผู้เรียน โดยการจัดให้ผู้เรียนฝึกอาชีพ 1 อาชีพ

ปวช. 2

1) ให้ผู้เรียนเลือกสาขางาน โดยพิจารณาจากผลการเรียน ความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง

- 2) ส่งเสริมการจัดทำแผนธุรกิจ และฝึกประกอบธุรกิจ ส่งเสริมรายได้ระหว่างเรียน
- 3) จัดการเรียนการสอนรูปแบบ block release เรียนจบเป็นเรื่อง เป็นรายวิชา

ปวช. 3

- 1) จัดผู้เรียนที่มีความสามารถมีศักยภาพสามารถเลือก เข้าสู่ระบบ Fast Track
- 2) จัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ โดยร่วมมือกับสถาน ประกอบการ 2 ภาคเรียน
- 3) ก่อนจบการศึกษา ต้องสอบมาตรฐานวิชาชีพทั้งทฤษฎี ปฏิบัติ และ สอบ V-NET
- 4) ส่งเสริมงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์คนรุ่นใหม่ โดยกำหนดในวิชาโครงการ
- 5) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีรายได้ระหว่างเรียน (Part time) โดยร่วมมือกับสถาน

ประกอบการ

- 6) จัดการเรียนสอนโดยใช้นวัตกรรม ห้องเรียน Cyber Class Room
- 7) ส่งเสริมผู้เรียนให้ใช้เทคโนโลยีในการเรียน รู้

ผลสัมฤทธิ์ (Output)

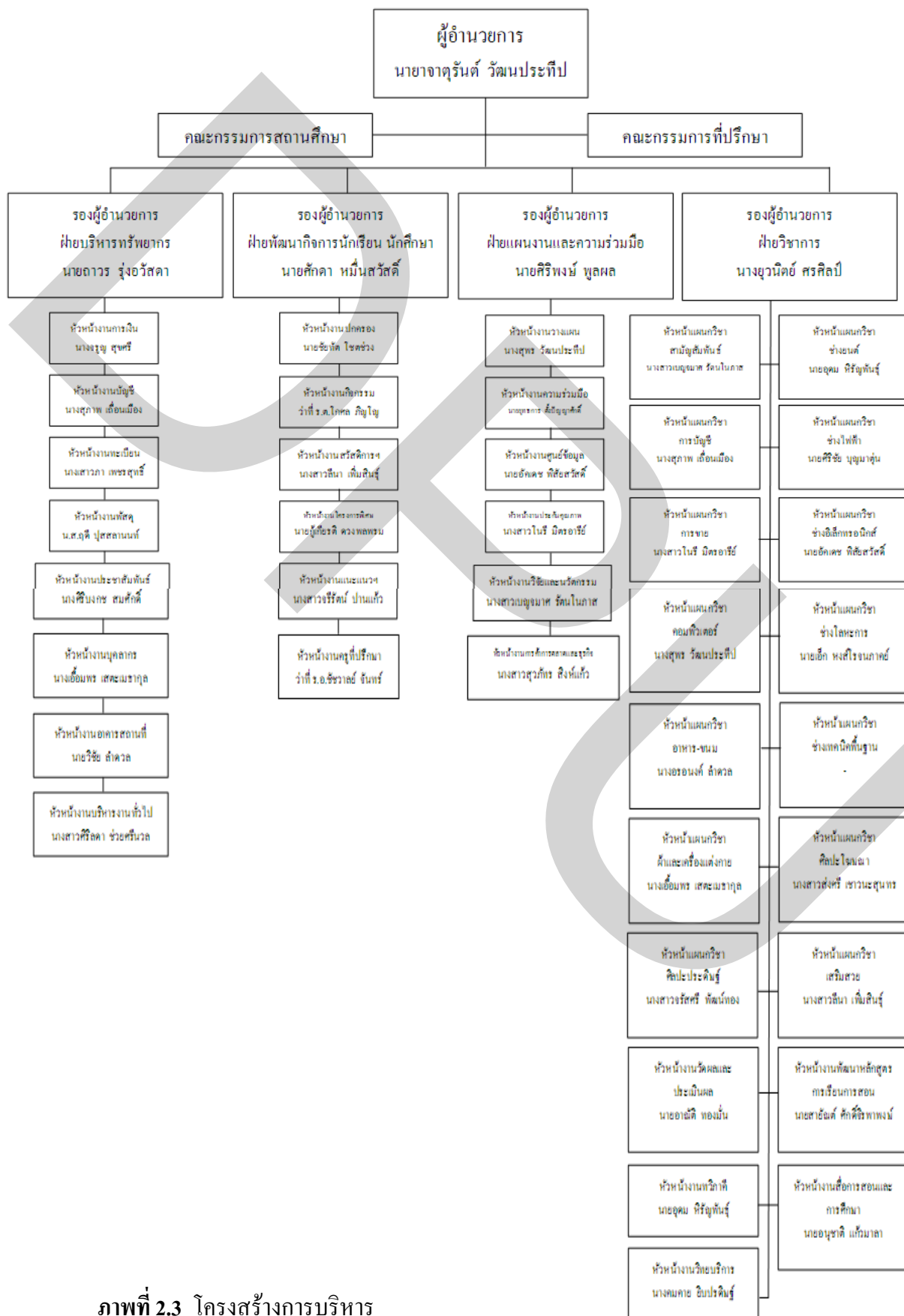
- 1) ประกันคุณภาพการเรียน โดยกำหนดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทุกราชวิชาทุกราชวิชา มีผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.00
- 2) ประกันคุณภาพผู้เรียน โดยกำหนดคะแนนเฉลี่ยทุกภาคเรียน ไม่ต่ำกว่า 2.00
- 3) ประกันคุณภาพผู้เรียน ผ่านเกณฑ์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75
- 4) ประกันคุณภาพผู้เรียนผ่านประเมินคุณธรรม จริยธรรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75

2.3.7 อาคาร และสถานที่

มีเนื้อที่ทั้งหมด 10.5 ไร่ ประกอบด้วยอาคาร 8 หลังดังนี้คือ

อาคารเรียน และห้องปฏิบัติการ 2 ชั้น	1	หลัง
อาคารโรงฝึกงาน สาขางานโลหะการ	1	หลัง
อาคารโรงฝึกงาน สาขางานยานยนต์	1	หลัง
อาคารเรียน และห้องปฏิบัติการ 4 ชั้น	2	หลัง
แฟลตพักอาศัย 4 ชั้น 14 หน่วย	1	หลัง
บ้านพักครู 2 ชั้น 6 หน่วย	1	หลัง
บ้านพักผู้อำนวยการ	1	หลัง

2.3.8 โครงสร้างการบริหาร

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างการบริหาร

2.3.9 เกียรติยศชื่อเสียง ของวิทยาลัย วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

- 1) รางวัลสถานศึกษาเร่งรัดพัฒนาดีเด่น พ.ศ. 2531
- 2) ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นของกรมอาชีวศึกษา พ.ศ. 2534
- 3) เป็นสถานศึกษารางวัลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี (13 กรกฎาคม 2534)
- 4) องค์การวิชาชีพฯ หน่วยมาตรฐานดีเด่น สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1 ประจำปี 2546
- 5) รางวัลชนะเลิศ การประกวดรถกระทง งานประเพณีลอยกระทงอำเภอหัวหิน ประจำปี 2546
- 6) รางวัลชนะเลิศระดับอุดมศึกษา ในการประกวดสถานศึกษาที่ส่งเสริมและสนับสนุนมารยาทไทยดีเด่น จากกระทรวงวัฒนธรรม (31 กรกฎาคม 2546)
- 7) องค์การวิชาชีพฯ หน่วยมาตรฐานดีเด่น ในการประชุมองค์การวิชาชีพระดับชาติ ครั้งที่ 14 (1 - 4 กุมภาพันธ์ 2547)
- 8) เป็นสถานศึกษาที่มีการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สามารถรับชมได้ทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน
- 9) นักเรียนชนะเลิศ การเข้าแข่งขันการเขียนเว็บไซต์ระดับภาค ปี พ.ศ. 2547
- 10) เป็นสถานศึกษาได้รับรางวัลพระราชทานประเภทการศึกษาอาชีวศึกษาขนาดใหญ่ พ.ศ. 2547
- 11) ผู้อำนวยการวิทยาลัย ได้รับรางวัลข้าราชการดีเด่น ครูทองคำ ในวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2547
- 12) ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาดีเด่นรางวัลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารีใน พ.ศ. 2548
- 13) ได้รับการรับรองการจัดการสิ่งแวดล้อม มาตรฐาน ISO 14001:2004 จาก Moody International Certification Ltd. ในปี พ.ศ. 2550
- 14) ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ด้านการอาชีวศึกษา ในปี พ.ศ. 2551
- 15) ได้รับรางวัลพระราชทาน การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพดีเยี่ยม ในปีการศึกษา 2551
- 16) ได้รับรางวัลพระราชทานในโครงการคัดเลือก นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับอาชีวศึกษา ขนาดกลาง ประจำปีการศึกษา 2551

17) ได้รับรางวัลทีมเทคนิคและสถาบันอาชีวะ แกนนำด้านอนุรักษ์พลังงาน โครงการ ทีมเทคนิค และอาชีวศึกษาเพื่อการประหยัดพลังงาน ใน พ.ศ. 2552

18) ได้รับรางวัลสถานศึกษาต้นแบบ และส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบ อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ใน พ.ศ. 2552

19) ได้แบบอย่างการจัดกระบวนการเรียน การสอนและการบริหารจัดการตามนโยบาย สถานศึกษา 3 ดีระดับเหรียญทอง ประจำปีการศึกษา 2553

20) ได้รางวัลสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายนอก จาก สมศ. รอบที่ 2 (ปี 2549-2552) ระดับดีมากในปี พ.ศ. 2553

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

นักจิตวิทยาหลายท่านให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้

ประดินันท์ อุปรมัย (2540) การเรียนรู้ คือการเปลี่ยนแปลงของบุคคลอันมีผลเนื่อง มาจากการได้รับประสบการณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเหตุทำให้บุคคลเผชิญสถานการณ์เดิม แตกต่างไปจากเดิม ประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหมายถึงทั้งประสบการณ์ ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อม

จาโรจน์ วงศ์กระจ่าง (2545) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็น สำคัญของครูโรงเรียนแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็น สำคัญ ของครูโรงเรียนแม่แจ่ม ส่งผลให้ครูส่วนใหญ่ได้รับสาระความรู้ มีความตระหนักและสามารถ จัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดีขึ้นในระดับหนึ่ง ส่วนในการนำรูปแบบการวิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาใช้ ทำให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตามขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ

จินดา แก้วคงดี (2542) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ห้วิจารณ์ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และนักเรียนเห็นด้วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

มนมนัส สุดสั้น (2543) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ประกอบการเขียนแผนผังมโนมติกกับการสอนตามคู่มือครูผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ประกอบการเขียนแผนผังมโนมติกกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กัญญา สิทธิสุขเศรษฐ์ (2548) ผลการใช้กิจกรรมการตั้งคำถาม ที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการตั้งคำถามมีทักษะการคิดวิเคราะห์ด้านการจำแนกแยกแยะ ด้านการเปรียบเทียบด้านการเห็นความสัมพันธ์ และด้านการให้เหตุผลสูงขึ้น โดยรวมและจำแนกตามความสามารถทางการเรียนของคือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน

การศึกษาวรรณกรรมของนักวิชาการหลายท่าน พอจะสรุปได้ว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียน โดยได้รับการสอนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ประกอบการเขียนแผนผังมโนมติกการใช้กิจกรรมการตั้งคำถาม เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์อีกทั้งช่วยสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน

จากที่นักการศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้อธิบายความหมายของการคิดวิเคราะห์ โดยใช้คำที่แตกต่างกัน เช่น การวิเคราะห์เป็นกิจกรรมที่มีความซับซ้อน การวิเคราะห์เป็นกิจกรรมทางปัญญา การคิดวิเคราะห์เป็นการใช้เหตุผลและเป็นการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับ De Bono (อ้างถึงใน ซาติ แจ่มนุช, 2545) ที่ว่าผู้เชี่ยวชาญได้กำหนดนิยามของการคิดวิเคราะห์ในหลายๆ ลักษณะทุกนิยามล้วนมีความถูกต้อง แต่ไม่คำนึงในสามารถอธิบายความหมายของการวิเคราะห์ได้สมบูรณ์ที่สุด

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ คำว่า “คิด” หมายความว่า นึกคำริ ตรึกตรอง ส่วนคำว่า “วิเคราะห์” หมายความว่า ดู สังเกตใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในเรื่องราวต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาส่วนดี ส่วนบกพร่อง หรือจุดเด่นจุดด้อยของเรื่องนั้นๆ แล้วเสนอแนะสิ่งที่ดีสิ่งที่เหมาะสมนั้นอย่างยุติธรรม

นิภาภรณ์ แสงดี (2541) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นพฤติกรรมของบุคคลในการแยกแยะ การคิดพิจารณาใคร่ครวญ ไตร่ตรอง เพื่อตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างละเอียดรอบคอบ และมีเหตุผล

สมจิต สวชนไพบุตย์ (2546) ได้ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ

บัญชา อยู่ยง (2551) การจัดการเรียนรูปแบบเน้นงานปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมากแข้ง จังหวัดอุดรธานี สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริริณา บุญยสงวน.

กระทรวงศึกษาธิการ (2544) เสนอว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ควรประกอบด้วย หัวข้อต่างๆ ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการประเมินผล แหล่งเรียนรู้ และหมายเหตุ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2550) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำรายวิชา หรือ กลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดการกิจกรรมการเรียน การสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียน และการวัดผลประเมินผลเพื่อใช้สอนในช่วงหนึ่งๆ โดย กำหนดเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร สภาพผู้เรียนความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงตามชีวิตจริงในท้องถิ่น หากกล่าวรวมๆ แผนการจัดการเรียนรู้คือ การเตรียมการสอน ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ล่วงหน้า หรือ การจัดทำบันทึกการสอนของครูนั่นเอง

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดไว้ดังนี้

Kimble (1964) "การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวรในพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากการฝึกที่ได้รับการเสริมแรง"

Hilgard and Bower (1981) "การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึก ทั้งนี้ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดจากการตอบสนองตามสัญชาตญาณ ฤทธิ์ของยา หรือสารเคมี หรือปฏิกิริยาสะท้อน ตามธรรมชาติของมนุษย์"

Cronbach (1980) "การเรียนรู้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ ที่แต่ละบุคคลประสบมา "

Webster 's Third New International Dictionary "การเรียนรู้ คือ กระบวนการเพิ่มพูน และปรุงแต่งระบบความรู้ ทักษะ นิสัย หรือการแสดงออกต่างๆ อันมีผลมาจากสิ่งกระตุ้นอินทรีย์ โดยผ่านประสบการณ์ การปฏิบัติ หรือการฝึกฝน"

Bloom 1656 (อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, น. 41-44) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการแยกแยะ เพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล และที่เป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการของอะไร

Dewey 1933 (อ้างถึงใน ชำนาญ เอี่ยมสำอาง, 2539, น. 51) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์หมายถึง การคิดอย่างใคร่ครวญ ไตร่ตรอง โดยอธิบายขอบเขตการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นการคิดที่เริ่มต้นจากสถานการณ์ที่มีความยุ่งยาก และสิ้นสุดลงด้วยสถานการณ์ที่มีความชัดเจน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ประชากรจำนวน 73 คน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ได้ดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือครูปฏิบัติการสอนของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล จำนวน 73 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ เป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) คือ

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวความคิดของแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้างแล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ และตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านคือ

นายบพร ตุ่มอ่อน รองผู้อำนวยการ (ครู คศ.3)

นายจรูญ เตชะเจริญกิจ รองผู้อำนวยการ (ครู คศ.3)

นางกัญญา วิรัชกุล ครูชำนาญการ

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วมาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในแต่ละข้อคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้วนำไปสำรวจข้อมูลตามที่ต้องการ

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับประชากรในการวิจัยครั้งนี้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้แก่ประชากร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 73 ฉบับ และเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 73 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำงานวิจัยครั้งนี้ ผู้จัดทำนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่

4. เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย กำหนดไว้ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1961, p. 123 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538, น. 107-108) โดยพิจารณาขนาดขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินผลเป็นแบบประมาณค่า ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์งานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ และศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ การประเมินการจัดการเรียนรู้ และการปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาจากประชากรคือ ครูปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล 5 ขั้นตอน คือ

1. การจัดทำแผนการเรียนรู้
2. การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. การนิเทศการจัดการเรียนรู้
4. การประเมินการจัดการเรียนรู้
5. การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	37	50.68

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	36	49.32
รวม	73	100.00
อายุ		
21-35 ปี	24	32.88
35-50 ปี	39	53.42
51 ปีขึ้นไป	10	13.70
รวม	73	100.00
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	0.00
ปริญญาตรี	49	67.12
สูงกว่าปริญญาตรี	24	32.88
รวม	73	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	21	28.77
5-10 ปี	25	34.25
สูงกว่า 10 ปี	27	36.98
รวม	73	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 50.68 มีอายุ 35-50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 53.42 วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 67.12 ประสบการณ์ในการทำงานสูงกว่า 10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 36.98

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล โดยรวมและรายด้าน

การเรียนรู้ที่หลากหลาย	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
การจัดทำแผนการเรียนรู้	4.25	0.84	มาก	1
การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน	4.15	0.79	มาก	2
การนิเทศการจัดการเรียนรู้	3.88	0.76	มาก	4
การประเมินการจัดการเรียนรู้	4.02	0.82	มาก	3
การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.84	0.67	มาก	5
รวม	4.03	0.07	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสภาพของการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$) แยกเป็นรายด้าน โดยแต่ละด้านเรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ การจัดทำแผนการเรียนรู้มีลำดับสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$) รองลงมาคือ การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$) การประเมินการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.02$) รองลงมา คือ การนิเทศการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.88$) และมีลำดับต่ำที่สุดคือ การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล การจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การจัดทำแผนการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยในทุกภาคเรียน	4.18	0.86	มาก	7
มีการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา	4.21	0.80	มาก	5
มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหา	4.21	0.92	มาก	5
มีการกำหนดเทคนิควิธีสอนให้มีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย	4.28	0.89	มาก	1
มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา	4.28	0.81	มาก	1
มีการสำรวจจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้	4.25	0.83	มาก	3
มีการสำรวจจัดเตรียมเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุม ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง	4.25	0.76	มาก	3
รวม	4.25	0.84	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกำหนดเทคนิควิธีสอนให้มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา มีลำดับสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$) รองลงมาคือ

มีการสำรวจ จัดเตรียมเรื่องมือวัดผลประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมทั้งด้านพุทฺทพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง และมีการสำรวจจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดั้มาก ($\mu = 4.25$) เท่ากัน และมีลำดับต่ำที่สุดคือ มีการจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยในทุกภาคเรียน อยู่ในระดั้มาก ($\mu = 4.18$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการจัดการเรียนรู้	4.26	0.86	มาก	2
มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม ทบทวน หรือแสดงความคิดเห็น	4.32	0.78	มาก	1
มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่	4.11	0.83	มาก	5
มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด	4.10	0.72	มาก	6
มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน	4.26	0.67	มาก	2
มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมแสดงออกด้วยการตั้งคำถาม ตอบคำถาม ตามแบบของกรอบแนวคิดที่หลากหลาย	4.03	0.77	มาก	7
มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนทำงานเป็นขั้นตอน	4.15	0.88	มาก	4

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ความจริง ข้อเท็จ และคำตอบที่ต้องการ	4.01	0.81	มาก	8
รวม	4.15	0.79	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้โดยใช้วิธีการ และสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม ทบทวน หรือแสดงความคิดเห็น มีลำดับสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$) รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจการจัดการเรียนรู้และมีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$) และมีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์เพื่อให้ได้ความจริง ข้อเท็จ และคำตอบที่ต้องการ มีลำดับต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้โดยรวม และรายชื่อ

การนิเทศการจัดการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนามากขึ้น	3.94	0.77	มาก	2
มีการแนะนำแนวทางให้ผู้สอนสามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพชัดเจนมากขึ้น	3.96	0.74	มาก	1
มีการส่งเสริมให้มีการปรับปรุงแผนการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้	3.85	0.73	มาก	3

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การนิเทศการจัดการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการจัดอบรมความรู้ใหม่เรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	3.71	0.80	มาก	5
มีกระบวนการกระตุ้นให้ผู้สอนสามารถช่วยเหลือตนเองในการจัดการเรียนรู้ได้	3.85	0.73	มาก	3
รวม	3.88	0.76	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการแนะนำแนวทางให้ผู้สอนสามารถสร้างแผนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพชัดเจนมากขึ้น มีค่าสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96$) รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$) และมีการจัดอบรมความรู้ใหม่เรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง มีค่าต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.71$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการประเมินการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การประเมินการจัดการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุปภาพรวมของเรื่องที่เรียนหรือสรุปสาระสำคัญ	4.03	0.73	มาก	3
มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันสรุปเนื้อหา	4.18	0.83	มาก	2

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การประเมินการจัดการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมที่ได้มา ตั้งเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่	3.93	0.74	มาก	4
มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายประเมินสิ่งที่ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรม เช่น การสรุป การทดสอบ การบันทึก การตรวจสอบผลงาน	4.19	0.76	มาก	1
มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เพื่อน ผู้ปกครอง หรือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย	3.69	0.94	มาก	5
รวม	4.02	0.82	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน
วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการประเมินการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu =$
4.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายประเมินสิ่งที่ผู้เรียนได้
เรียนรู้จากการจัดกิจกรรม เช่น การสรุป การทดสอบ การบันทึก การตรวจสอบผลงาน มีค่าสูงสุด
อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$) รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มานำเสนอ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันสรุปเนื้อหา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18$) และ มีการเปิดโอกาสให้
ผู้เรียน เพื่อน ผู้ปกครอง หรือมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย มีค่าต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการปรับปรุงแผน
และกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีจุดด้อยให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น	3.74	0.79	มาก	3

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด	3.86	0.66	มาก	2
มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการ	3.89	0.49	มาก	1
รวม	3.84	0.67	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการ มีค่าสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.89$) รองลงมาคือ มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.86$) และ มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดด้อยให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น มีค่าต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.74$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

ตารางที่ 4.8 จำนวนความถี่ข้อมูล ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

ปัญหา	ความถี่
การจัดทำแผนการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ สาระภายในซึ่งทำให้ครูผู้สอนต้องใช้เวลาเพื่อปรับรูปแบบแทนที่จะนำเวลานั้นมาคิดเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆหรือพัฒนาเพิ่มเติม	15

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ปัญหา	ความถี่
การจัดทำแผนการเรียนรู้ ครูใช้เวลามากในการจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อให้มีหลักในการเตรียมการสอน วิทยาลัยมีการกำหนดให้ส่งแผนการเรียนรู้ก่อนการสอนเสมอ	8
วัดอย่างไรที่จะทราบว่าแผนการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้	4
การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดกระบวนการเรียนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ใช้เวลาค่อนข้างมาก ในขณะเดียวกัน ต้องมีการนำเนื้อหาวิชาเข้าไปร่วมด้วย ควรเพิ่มชั่วโมงการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา	17
แผนการเรียนรู้เหมือนเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนมีทิศทางในการสอนมากเกินไป	3
การนิเทศการจัดการเรียนรู้ ไม่มีการจัดเวลาในการนิเทศให้ผู้นิเทศ และไม่มีการจัดทำตารางแจ้งเวลา วันที่เพื่อ เข้านิเทศ และควรนิเทศเต็มเวลาสอนเพื่อจะได้พบพฤติกรรมครอบคลุมและทั่วถึง	6
วิทยาลัยมีการนิเทศการสอน ทำให้ครูผู้สอนต้องเตรียมตัวมากเกินไป	13
ผู้นิเทศบางคนอาจไม่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถจริง ไม่สามารถให้คำแนะนำ และช่วยเหลือครูผู้สอนได้	5
การประเมินการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ เพิ่มเติมนอกเหนือจากการวัดผล สัมฤทธิ์ทางการศึกษาเพียงอย่างเดียว	11
บางครั้งไม่มีตรวจสอบการประเมินผลตรงตามจุดประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้	8
การประเมินเป็นหน่วย ซึ่งทำให้วัดโดยรวมความรู้ทั้งหมดไม่ได้	9
วิทยาลัยมีการประเมินการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูผู้สอนต้องเตรียมตัว และพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน	7
การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ไม่มีระยะเวลาในการจัดทำแผนการสอนที่ชัดเจน และเหมาะสม	5
ปรับปรุงแผนการเรียนรู้เล่มใหม่ๆทุกภาคเรียน หรือทุกปีการศึกษา	10
ควรให้เกิดขึ้นจริงเพื่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน แต่ทางปฏิบัติจริงคงยาก	4
แผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการ เรียนรู้ วิเคราะห์ เป็นสิ่งสำคัญ	7

ตารางที่ 4.9 จำนวนความถี่ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
การจัดทำแผนการเรียนรู้ ควรมีรูปแบบชัดเจน แน่นอน ส่วนเทคนิควิธีการสอนเพิ่มเติมควรแยกให้เห็นเด่นชัด	20
การทำแผนควรเน้นเรื่องการวิเคราะห์มากขึ้น เช่น การสอนโดยเน้นการวิเคราะห์	12
การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ควรมีการบูรณาการในหลายๆรายวิชา	6
ควรมีการนำไปใช้การจัดการเรียนรู้ให้ต่อเนื่องต่อไป	8
การนิเทศการจัดการเรียนรู้ ควรมีตาราง เวลา วันที่ และรายละเอียดการนิเทศ (เรื่องที่นิเทศต้องชัดเจน)	6
การประเมินการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ว่าเขาได้รับความรู้มากน้อยเพียงใด	7
การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ควรมีการปรับปรุงแผนการเรียนรู้ที่จริงจัง เพื่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์	22

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจาก ผู้บริหารของวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล โดยขอความร่วมมือให้คณะครูทำการตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 73 คน ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 73 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ชนิดแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลเป็นตารางบรรยายประกอบความเรียง

5.1 สรุปผลการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยวังไกลกังวล ทั้ง 5 ด้านคือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ การประเมินการจัดการเรียนรู้ และการปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ถ้าแยกเป็นรายด้าน โดยแต่ละด้านเรียงค่าเฉลี่ยของตามลำดับดังนี้ การจัดทำแผนการเรียนรู้มีลำดับสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก การประเมินการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การนิเทศการจัดการเรียนรู้อยู่ใน ระดับมาก และมีลำดับต่ำที่สุดคือ การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ถ้าแยกเป็นรายด้าน การจัดทำแผนการเรียนรู้ การนำแผนการ

เรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ การประเมินการจัดการเรียนรู้ และการปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน แต่มีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันออกไป

5.1.1 การจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยรวม การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกำหนดเทคนิควิธีสอนให้มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีการกำหนด กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา มีลำดับสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการสำรวจ จัดเตรียมเรื่องมีื่อวัดผลประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมทั้งด้านพุทพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง และมีการสำรวจจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากเท่ากัน และมีลำดับต่ำที่สุดคือมีการจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยในทุกภาคเรียน อยู่ในระดับมาก

5.1.2 การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม ทบทวน หรือแสดงความคิดเห็น มีลำดับสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจการจัดการเรียนรู้ และมีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อยู่ในระดับมาก และมีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์เพื่อให้ได้ความจริง ข้อเท็จจริง และคำตอบที่ ต้องการ มีลำดับต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

5.1.3 การนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการแนะนำแนวทางให้ผู้สอนสามารถสร้างแผนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพชัดเจนมากขึ้น มีค่าสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนามากขึ้น อยู่ในระดับมาก และมีการจัดอบรมความรู้ใหม่เรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง มีค่าต่ำสุดอยู่ในระดับมาก

5.1.4 การประเมินการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายประเมินสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรม เช่น การสรุป การทดสอบ การบันทึก การตรวจสอบผลงาน มีค่าสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันสรุปเนื้อหา อยู่ในระดับมาก และ มีการเปิดโอกาสให้ ผู้เรียน เพื่อน ผู้ปกครอง หรือมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย มีค่าต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

5.1.5 การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการ มีค่าสูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด อยู่ในระดับมาก และมีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดด้อยให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น มีค่าต่ำสุด อยู่ในระดับมาก

5.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

5.2.1. การจัดทำแผนการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้มีการเปลี่ยนรูปแบบ เพิ่ม ตัด ลด สารภายใน ซึ่งทำให้ครูผู้สอนต้องใช้เวลาเพื่อปรับรูปแบบ ควรมีรูปแบบชัดเจน แน่นนอน และเพิ่มเทคนิควิธีการสอนให้เห็นเด่นชัด

5.2.2. การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการวิเคราะห์ใช้เวลาค่อนข้างมาก เพื่อจะได้ให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์ ในขณะที่เดียวกันต้องมีการนำเนื้อหาวิชาเข้าไปร่วมด้วย ควรเพิ่มชั่วโมงการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา ควรมีการบูรณาการในหลายๆรายวิชา และนำไปใช้อย่างต่อเนื่องต่อไป

5.2.3. การนิเทศการจัดการเรียนรู้ ในการนิเทศให้ผู้นิเทศไม่มีการจัดทำตารางแจ้งเวลาวันที่ก่อนเข้านิเทศ จึงควรให้มีการจัดตาราง เวลา วันที่ และรายละเอียดการนิเทศ เรื่องที่นิเทศต้องชัดเจน ผู้นิเทศต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถจริง สามารถให้คำแนะนำ และช่วยเหลือครูผู้สอนได้

5.2.4. การประเมินการจัดการเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเพียงอย่างเดียว จึงควรให้มีการประเมินโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อจะได้ทราบว่าความรู้ของตนมีมากน้อยเพียงใด

5.2.5. การปรับปรุงแผน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร เพราะในแต่ละปีการศึกษายังไม่มีการแก้ไขให้เหมาะสมกับเนื้อหา จึงควรให้มีการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจริงเพื่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ที่ยังต้องการส่งเสริมในเรื่องของการคิดวิเคราะห์

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ใน 5 ด้าน คือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ การประเมินการจัดการเรียนรู้ และการปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีผู้ศึกษาวิธี และเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ เนื่องจากวิธีการคิดวิเคราะห์มีการปฏิบัติตามหลักการ เป็นขั้นตอนอย่างมีระบบและมีความสำคัญอย่างยิ่ง อีกทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะของการนำไปปรับแก้ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

5.3.1 การจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยรวม ระดับการปฏิบัติสภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกำหนดเทคนิควิธีสอนให้มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีการกำหนด กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการจุดหมายมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ผู้สอนจะต้องหากลยุทธ์ และวิธีการในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามองค์ประกอบสำคัญว่าจัดทำแผนอย่างไร เพื่อใคร มีเทคนิคและวิธีการอย่างไร ผลที่ได้รับจะเป็นอย่างไร ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือนเป้าหมายความสำเร็จที่ผู้สอนคาดหวังไว้ (กรมวิชาการ, อ้างถึงในอาภาภรณ์ ใจเที่ยง, 2548) รวมทั้งการเลือกหรือสร้างสรรค์วิธีการสอน และเทคนิคการสอน ความเข้าใจกระบวนการพัฒนาหลักสูตร สื่อการสอน บทบาทของผู้สอน และผู้เรียน รวมทั้งลักษณะของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรมีโอกาสในการจัดการเรียนรู้อย่างครบวงจร

5.3.2 การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม ทบทวน หรือแสดงความคิดเห็น มีมากที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าสูงสุด รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจการจัดการเรียนรู้และมีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน อยู่ในระดับมากเท่ากัน และที่ค่าต่ำที่สุด คือมีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ความจริง ข้อเท็จจริง และคำตอบที่ต้องการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้สอนควรทำความเข้าใจใน

ธรรมชาติของการเรียนรู้ โดยเฉพาะการทำงานของสมอง ซึ่งเป็นกลไกการเรียนรู้ที่สำคัญ แนวคิดจากกลไกการเรียนรู้จะช่วยให้สามารถนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการเรียนรู้ได้มากขึ้น ซึ่งแนวโน้มในการนำแผนจัดการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จย่อมมีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณา ทั้งในด้านตัวผู้เรียน และคุณสมบัติของผู้สอน อันได้แก่คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ การนำไปใช้ และเวลาในการเรียนรู้ของผู้เรียน การพิจารณาจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถได้อย่างแท้จริง

5.3.3 การประเมินการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ประเมินสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรม เช่น การสรุป การทดสอบ การบันทึก การตรวจสอบผลงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าสูงสุด รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มานำเสนอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันสรุปเนื้อหา อยู่ในระดับมาก และมีค่าต่ำที่สุด คือ มีการเปิดโอกาสให้ ผู้เรียน เพื่อน ผู้ปกครอง หรือชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถการคิดวิเคราะห์ทำได้ด้วยการประเมินผลสัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ ความถนัด และความสามารถในด้านต่างๆ หรือใช้การสังเกตสภาพงานที่ปฏิบัติจากการเขียนเรียงความ การแก้ปัญหาในสถานการณ์เหมือนจริง และการรวบรวมในแฟ้มสะสมผลงาน มีขั้นตอนในการดำเนินการระบุปัญหา การตั้งสมมติฐาน การตรวจสอบสมมติฐาน การสรุปอ้างอิงโดยใช้หลักตรรกศาสตร์ และการประเมินสรุปอ้างอิงซึ่งจะบ่งชี้ถึงความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ (ทิสนา แจมมณี และคณะ 2544, น. 169)

5.3.4 การนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการแนะนำแนวทางให้ผู้สอนสามารถสร้างแผนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพชัดเจนมากขึ้น มีมากที่สุด อยู่ในระดับมาก มีค่าสูงสุด รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมาก และมีค่าต่ำที่สุด คือ มีการจัดอบรมความรู้ใหม่เรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องทำกานิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ มีการแนะนำให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้ และเกิดความมุ่งมั่นในการปฏิรูปการเรียนรู้ ทุกคน ทุกฝ่ายนับเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเป็นเพื่อนร่วมทางที่จะเดินไปด้วยกันอย่างไว้วางใจ และเชื่อว่า จะชี้แนะช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ให้ก้าวไปในทางที่ถูกต้องด้วยน้ำใจมิใช่อำนาจ

5.3.5 การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการ มีค่ามากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด อยู่ในระดับมาก และมี

ค่าต่ำที่สุด คือ มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีจุดด้อยให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้สอนต้องปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยการดำเนินการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอนตามขั้นตอนอย่างมีระบบจะช่วยให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ซึ่งในขณะเดียวกันกระบวนการทางสมองมีการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน เริ่มจากความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ มีการเชื่อมโยงสิ่งเร้ากับการตอบสนองของการคิด โดยการฝึกคิด ฝึกตั้งคำถาม กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ การคิดตีความ การคิดวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ (วิระ สุกสังข์, 2550, น. 26-28)

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

1) ด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ครูมีระดับการปฏิบัติสภาพการจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกำหนดเทคนิควิธีสอนให้มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และมีการกำหนด กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา มีมากที่สุด ดังนั้น ครูที่มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยการใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายและมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการจุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา มีการปฏิบัติเพื่อจัดการการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ได้

2) ด้านการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ครูที่มีการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยใช้วิธีการ และสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม ทบทวน หรือแสดงความคิดเห็น มีมากที่สุด ดังนั้น ครูที่มีการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำถาม ทบทวน หรือแสดงความคิดเห็น มีการปฏิบัติเพื่อจัดการการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ได้

3) ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษางานวิจัย พบว่าครูที่มีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการแนะนำแนวทางให้ผู้สอนสามารถสร้างแผนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

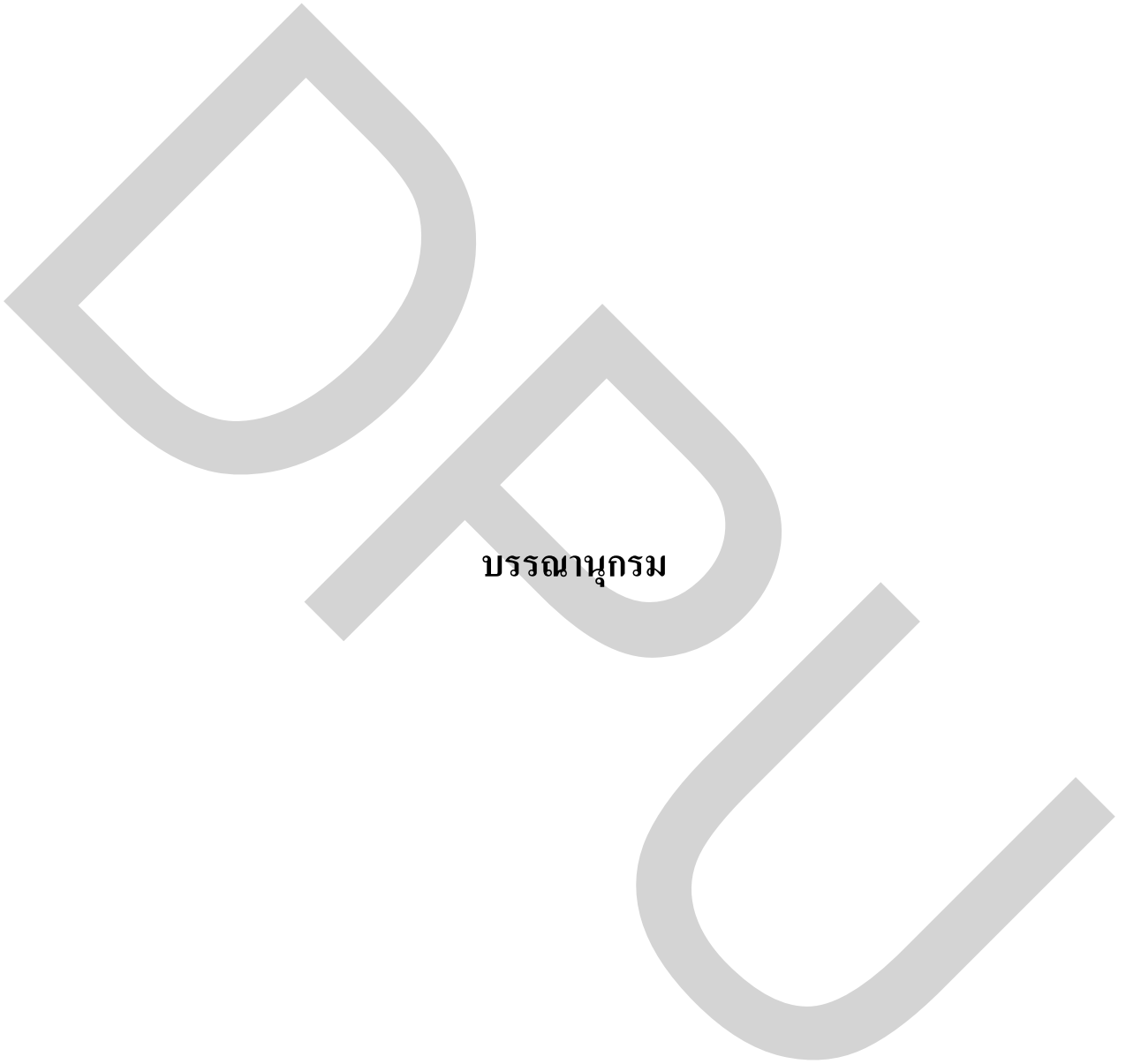
ชัดเจนมากขึ้น มีมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องมีการนิเทศการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเพียงพอในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ได้ดียิ่งขึ้น

4) ด้านการประเมินการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่าครูที่มีการประเมินการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายประเมินสิ่งที่ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรม เช่น การสรุป การทดสอบ การบันทึก การตรวจสอบผลงาน มีมากที่สุด ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการประเมินที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อเห็นความแตกต่างในการประเมินผลงานหรือกิจกรรมของผู้เรียน

5) ด้านการปรับปรุงแผน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีการปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการ ดังนั้นผู้สอนจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขแผน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่หลากหลายและเพิ่มประสิทธิภาพในการคิดวิเคราะห์ได้ดียิ่งขึ้น

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล
- 2) ควรมีการกำหนดให้ผู้เรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลประกอบการทำงานวิจัยด้วยเพื่อให้ได้ผลการทำงานวิจัยที่ครอบคลุมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
- 3) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์กับการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายในรายวิชาต่างๆ
- 4) ควรศึกษาเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายในชั้นเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมาก โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่มีเด็กเก่งเป็นผู้นำกลุ่ม
- 5) ควรศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตัวเองได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมวิชาการ. (2544). *เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด “การบูรณาการ.”* กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.* กรุงเทพฯ: กราฟฟีล.
- ทิตินา แวมมณี และคณะ. (2544). *กระบวนการเรียนรู้: ความหมาย แนวทางการพัฒนา และปัญหาข้อใจ.* กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย.
- พัฒนาผู้บริหารการศึกษา, สถาบัน. (2548) *การจัดการความรู้ในสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ: อรุณลาดพร้าว.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์. (2543). *เทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ: หจก.ชวนพิมพ์.
- บุษณา แซ่เตียว. (2547). *การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการเรียนรู้: สร้างองค์กรอัจฉริยะ.* กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). *ปฏิวัติการศึกษาไทย.* กรุงเทพฯ: มติชน.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ: บริษัท แอล.ที.เพรส จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.* กรุงเทพฯ: ไอเดียสแควร์.
- สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2547). *ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546).* สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพฯ.

บทความ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. “ความแตกต่างระหว่างการจัดการสารสนเทศกับการจัดการเรียนรู้”

สร้างสรรค์สื่อกลาง, 4 (92). หน้า 35-42.

ชนาธิป พรกุล. (2546). “มาทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้และแผนการ

จัดการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2548.” *วารสารวิชาการ*, 6(5).

หน้า 53-63.

บุญชู ชลชัยเชียร. (2541). “แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน.”

วารสารวิชาการ, 1, 9. หน้า 61-67.

บุรชัย ศิริมหาสาร. (2539). “จากหลักสูตรสู่แผนการสอน.” *วารสารการพัฒนาหลักสูตร*,

15(124). หน้า 32.

มนัสภรณ์ วิฑูรเมธา. (2551). “การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก.” ในเอกสารประกอบการ

ประชุมเชิงวิชาการเรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ศิรินุช เทียนรุ่งโรจน์. (2551). “การพัฒนานวัตกรรมบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ

เรียนรู้วิทยาศาสตร์.” *มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.*

สุทธิพร คล้ายเมืองปัก. (2544). “แผนการสอนขามหม้อใหญ่ ของครูไทยสายพันธุ์เก่า.” *วารสาร*

วิทยาจารย์, 100(6). หน้า 20.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. “การจัดการเรียนรู้แบบพัฒนากระบวนการ

การคิดด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 ใบ.” *กรุงเทพฯ: สกศ.(2550)*, น. 5- 7.

เสาวลักษณ์ รัตนวิษซ์. (2551). “หลักการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ได้ผล.” *ภาควิชา*

หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

วิทยานิพนธ์

- ดำรง ปีกเขตานัง. (2544). พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษานิเทศก์ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการประถมศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปวีณา ลำพวย. (2544). ความต้องการของครูในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วุฒินันท์ อบอุ่น. (2544). ความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

- Adams, Georgia S. and Torgerson, Theodore L. (1964). *Measurement and Evaluation in Education Psychology and Guidance*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Bloom, Benjamin S., Hastings, Thomas J. and Madaus, George F. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw-Hill.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publishers.
- _____. (1990). *Essential of Psychological Testing*. (5nd ed.). New York: Happer Co; ins.
- Dewey, J. (1963). *Experience and Education*. New York: Macmillan Publishing Company

ARTICLES

- Berk, R.A. (1986). "A consumer's Guide to Setting Performance Standards on Criterion-Referenced Test." *Review of Educational Research*. 56(Spring 1986). pp. 137-172.
- _____. (1980). "Criterion-Referenced Testin: State of the Art." *Baltimore: John Hop kins University Press*.
- _____. (1976). "Determination of Optimal Cutting scores in Criterion-Referenced Measurement." *Journal of Experimental Education*. 45(July 1976). pp. 4-9.
- Zwick, R. Thayer, D.T. and Mazzeo. J. (1997). "Descriptive and Inferential Procedures for Assessing Differential Item Functioning in Polytomous Items." *Applied Measurement in Educational*. 10(4). pp. 321-344.

ด
ร
ค
น
ว
ก

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ การศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย

1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการ อาชีพวังไกลกังวล

2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

2. แบบสอบถามชุดนี้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ยัง เป็นปัญหาควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะ

3. ความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับ อาชีวศึกษาของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเป็นแบบอย่างสำหรับจังหวัดอื่นๆต่อไป การตอบ แบบสอบถามของท่าน จะไม่มีผลกระทบใดๆต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่าน ดังนั้นจึงขอความกรุณา ท่านได้ตอบตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน และกรุณาตอบทุกข้อ เพื่อนำข้อมูล ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

(นางสาวกัญญา ศรีตั้ง)

นักศึกษานิเทศศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

- 1 เพศ ชาย หญิง
- 2 อายุ 21 - 35 ปี 36 - 50 ปี 51 ปี ขึ้นไป
- 3 ระดับการศึกษาสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญญาตรี
- 4 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

คำชี้แจง พิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงระดับว่าวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวลมีการปฏิบัติ มาก น้อย เพียงใด ซึ่งแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

5	หมายความว่า	ปฏิบัติได้อยู่ในระดับ	มากที่สุด	(คิดเป็นร้อยละ 81ขึ้นไป)
4	หมายความว่า	ปฏิบัติได้อยู่ในระดับ	มาก	(คิดเป็นร้อยละ 71-80)
3	หมายความว่า	ปฏิบัติได้อยู่ในระดับ	ปานกลาง	(คิดเป็นร้อยละ 61 - 70)
2	หมายความว่า	ปฏิบัติได้ อยู่ในระดับ	น้อย	(คิดเป็นร้อยละ 51 -60)
1	หมายความว่า	ปฏิบัติได้ อยู่ในระดับ	น้อยที่สุด	(คิดเป็นร้อยละ 41 -50)

ที่	สภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การจัดทำแผนการเรียนรู้					
1	มีการจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยในทุกภาคเรียน					
2	มีการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการ จุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา					
3	มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหา					
4	มีการกำหนดเทคนิควิธีสอนให้มีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย					
5	มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการ จุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา					
6	มีการสำรวจจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้					
7	มีการสำรวจจัดเตรียมเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุม ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง					
	การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้					
8	มีการจัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการจัดการเรียนรู้					
9	มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้ คำถาม ทบทวน หรือแสดงความคิดเห็น					
10	มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่					
11	มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด					
12	มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน					
13	มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนร่วมแสดงออกด้วยการตั้งคำถาม ตอบคำถาม ตามแบบของกรอบแนวคิดที่หลากหลาย					
14	มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนทำงานเป็นขั้นตอน					
15	มีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่มุ่งให้ผู้เรียนต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ความจริง ข้อเท็จ และคำตอบที่ต้องการ					
	การนิเทศการจัดการเรียนรู้					
16	มีการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนามากขึ้น					
17	มีการแนะนำแนวทางให้ผู้สอนสามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพชัดเจนมากขึ้น					

ที่	สภาพการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
18	มีการส่งเสริมให้มีการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้					
19	มีการจัดอบรมความรู้ใหม่เรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้สอนอย่างต่อเนื่อง					
20	มีกระบวนการกระตุ้นให้ผู้สอนสามารถช่วยเหลือตนเองในการจัดการเรียนรู้ได้					
	การประเมินการจัดการเรียนรู้					
21	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุปภาพรวมของเรื่องที่เรียนหรือสรุปสาระสำคัญ					
22	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันสรุปเนื้อหา					
23	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมที่ได้มาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่					
24	มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายประเมิน สิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรม เช่น การสรุป การทดสอบ การบันทึก การตรวจสอบผลงาน					
25	มีการเปิดโอกาสให้ ผู้เรียน เพื่อน ผู้ปกครอง หรือชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย					
	การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้					
26	มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดด้อยให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น					
27	มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด					
28	มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานให้ตรงตามความต้องการ					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3.1 ปัญหาควรปรับปรุงในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในวิทยาลัย
การอาชีพวังไกลกังวล

การจัดทำแผนการเรียนรู้

การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้

การนิเทศการจัดการเรียนรู้

การประเมินการจัดการเรียนรู้

การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้

3.2 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล

การจัดทำแผนการเรียนรู้

.....

.....

.....

การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

การนิเทศการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

การประเมินการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

การปรับปรุงแผนและกระบวนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

ประวัติการศึกษา

นางสาวกัญญา ศรีดีง

พ.ศ. 2548 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ วิชาเอกการบัญชี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

พ.ศ. 2553 ประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาเอกการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

พ.ศ. 2554 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครูอัตราจ้าง วิทยาลัยการอาชีพปรางค์บุรี จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์